

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL**

**"Azərbaycan
Özbəkistanla
beynəlxalq təşkilatlar
çərçivəsində
yaxından
əməkdaşlıq edir"**

Bax 2

**"The Jerusalem
Post": Azərbaycan
nümunəvi
tolerantlıq və açıq
cəmiyyət
nümunəsidir**

Bax 7

İsmayilov

**"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 141 (6105) 19 avqust 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Koronavirusla mübarizədə dünyaya örnek olan Azərbaycan modeli

**Prezidentin islahatlarının nəticəsi,
çevik hökumət və...**

Bax 3

**Bir qrup tanınmış mədəniyyət və
incəsənət xadimi ilə görüş keçirilib**

**Azərbaycan
Milli İncəsənət
Muzeyində bir
qrup tanınmış
mədəniyyət və
incəsənət xadi-
mi, ziyalılar ilə
görüş keçirilib.**

**AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan
Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, Pre-
zident Administrasiyasının Humanitar siyasət,
diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şö-
bəsinin müdiri Fərəh Əliyeva, Mədəniyyət nazi-
rinin vəzifələrini müvəqqəti icra edən Mədəniy-
yət nazirinin birinci müavini Anar Kərimov...**

Bax 4

**"Azərbaycan və Türkiyə arasındakı hərbi təlimlər
işğalçı Ermənistanla xəbərdarlıq signalı idi"**

- Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Res-
publikası ilə Türkiyə Respublikası
arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında
sazişə əsasən, illik plana uyğun ola-
raq ölkəmizdə hər iki ölkənin quru qo-
şunları və hərbi hava qüvvələrin-
in iştirakı ilə birgə daha
öncələr də genişmiqyaslı
döyüş atışlı taktiki...

Bax 5

**ÜST-dən koronavirusla bağlı
yeni ÇAĞIRIŞ: Karantin
tətbiq etməyin**

Ümmüdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) dünya-
ya müraciət edərək, yeni koronavirus infek-
siyasına görə daha karantin tətbiq etməmə-
yə çağırır, baxmayaraq ki, əvvəl bunun əksini tə-
ləb edirdi. SiA-nın məlumatına görə, uzun müddət
idi ÜST dünyanın demək
olur ki, bütün ölkələri-
nə, pandemiyanın in-
kişafını yüngülləşdi-
rən sərt karantin rej-
minə bağlanmağı...

Bax 8

**Paşinyanın həbs
fotoları yayıldı!**

Erməni fotojurnalist Qaqik Şamşyan öz "Fa-
cebook" səhifəsində 2010-cu il noyabrın
19-da Ermənistanın Araqatsotn vilayətinin
ümumi yurisdiksiya məhkəməsində "Haykakan jama-
nak" qəzetinin baş redak-
toru, siyasi məhbus Nikol
Paşinyanın məbat konf-
ransından arxiv fotolarını
paylaşıb. SiA "ordu.az"a
istinadla xəbər verir ki,
"Haykakan jamanak" qə-
zetinin redaktoruna...

Bax 8

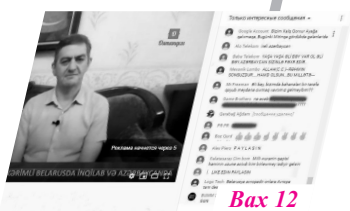
**Samuel Eto'o: "Barselona"
demək, Messi deməkdir**

**"Barselona"nın sabiq oyunçusu Samuel Eto'o Lio-
nel Messinin Kataloniya klubundan ayrılacağı ilə
bağlı yayılan iddialara münasibət bildi-
rib. Qol.az "TyC Sport" a istinadən
xəbər verir ki, o, argentinalı hü-
cumçunun komandada qalmalı
olduğunu deyib: "Messini öz
övladım kimi sevərəm və
onun üçün ən yaxşısı-
nı arzulayıram..."**

Bax 16

**Əlişkanın
belarus
castuşkalari**

Bax 12

**Tanınmış siyasi
ekspertin
məqaləsi Türkiyə
mətbuatında
dərc olunub**

Bax 4

**Azərbaycan ən
çox bu ölkələrə
qaz ixrac edir**

Bax 9

“Azərbaycan Özbəkistanla beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində yaxından əməkdaşlıq edir”

Prezident İlham Əliyev Özbəkistanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Hökumət buludu”nun (G-cloud) yaradılması və “bulud” xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 3 iyun tarixli 718 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 706 nömrəli, “Azərbaycan Respublikasında nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2018-ci il 12 yanvar tarixli 1785 nömrəli və “Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları”nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən elektron çıxarış”ın məzmunu”nun təsdiq edilməsi və “Hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən Çıxarış”ın və “Torpaq sahəsinin planı və ölçüsü”nün təsvirlərinin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2015-ci il 17 iyun tarixli 553 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

da əməkdaşlıqda yaxşı nəticələrin əldə olunduğunu qeyd etdi.

Ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın xalqlarımızın qaradaşlıq əlaqələrinə əsaslandığını qeyd edən Prezident İlham Əliyev Özbəkistanla münasibətlərin bütün sahələrdə inkişafı üçün yaxşı perspektivlərin olduğunu vurğuladı.

Səfir Bahrom Aşrafxanov Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin ən səmimi salamlarını və xoş arzularını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı. Keçən ilin oktyabrında Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Bakıda keçirilmiş sammitində Özbəkistan Prezidentinin iştirakının və bu çərçivədə dövlət başçıları səviyyəsində görüşlərin ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafına mühüm töhfə verdiyini qeyd etdi.

Səfir, eyni zamanda, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın bütün sahələrdə böyük uğur qazandığını və digər ölkələr üçün örnək olduğunu vurğulayaraq, Özbəkistanın Azərbaycanın qabaqçılıq təcrübəsindən bəhrələndiyini, “ASAN xidmət” nümunəsində ölkəsində Dövlət Xidmətləri üzrə Agentliyin yaradıldığını bildirdi.

Ölkələrimiz arasında yaxşı münasibətlərin olduğunu qeyd edən səfir Özbəkistanın Azərbaycanla ticari-iqtisadi əlaqələrin inkişafına böyük önəm verdiyini və Azərbaycanın bu sahədə MDB məkanında Özbəkistan üçün strateji tərəfdaş olduğunu dedi. Eyni zamanda, səfir kənd təsə-

canın Özbəkistanla beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası çərçivəsində yaxından əməkdaşlıq etdiyini bildirdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin 2019-cu ilin oktyabrında Bakıda keçirilmiş Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının sammitində iştirakının əməkdaşlığımızın inkişafına mühüm töhfə verdiyini qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev bu səfər çərçivəsində Özbəkistan dövlətinin başçısı ilə iqtisadiyyat, ticarət, nəqliyyat-logistika, kənd təsərrüfatı, o cümlədən pambıqçılıq və digər sahələrdə də əməkdaşlığa dair səmərəli müzakirələr aparıldığını vurğuladı.

Koronavirus pandemiyası ilə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev avqustun 18-də Özbəkistan Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Bahrom Aşrafxanovun etimadnaməsini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfirle söhbət etdi.

Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasındakı ikitərəfli əlaqələrin və əməkdaşlığın səviyyəsindən məmnunluğunu ifadə etdi. Ölkələrimiz arasında fəal siyasi dialoqun aparıldığını vurğulayan Prezident İlham Əliyev Azərbay-

Koronavirusla mübarizədə dünyaya örnək olan Azərbaycan modeli

Prezidentin islahatlarının nəticəsi, çevik hökumət və...

Bu gün dünyanın əsas bəlası, eyni zamanda mövzusu olan koronavirus pandemiyası həm də yeni təcrübələr yaratdı. Müharibələr, çətin vəziyyətlər adamları da, dövlətləri də tanımağa imkan verir. Belə vəziyyətlərdə ilk şərtlərdən biri panikaya məğlub olmamaq, bəlanın miqyasını real qiymətləndirmək, çevik idarəetmə ilə operativ və düzgün qərarlar qəbul etməkdir. Soyuqanlı və təcrübəli olmaq həmişə işə yararlıdır.

Bəli, Birinci Qarabağ savaşından sonra Azərbaycan bu miqyasda ağırlıq, sınaq görməmişdi. Əlbəttə, atəşkəsdən - 1994-cü ildən bu yana da ölkəmizdə xeyli siyasi-iqtisadi xarakterli təlatümlər, çətinliklər, böhranlar olub, yaşanıb. Ancaq indi bütövlükdə dünyanı çalxalayan gözəgörünməz koronavirus pandemiyası demək olar ki, sərhəd tanımır. Yer üzündə sanki həyat dayanıb. Dünyanın əksər ölkələri, hətta inkişaf etmiş ABŞ, İtaliya, Almaniya, Türkiyə, Rusiya və sair kimi qüdrətli dövlətlər çıxılmaz durumda qalıb. Bəzi dövlətlərdə nəinki iqtisadi-sosial, tibbi sferada, bütövlükdə hökumətin fəaliyyətində böhran yaranıb. Bir çox ölkələr faktiki olaraq idarəolunmaz duruma doğru gedir... Elə dövlət başçısının çevik və düşünülmüş addımlarının nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan bu bələdan da böyük nəticələrə çıxmaqdadır. Yaranmış mövcud durumda Azərbaycan dövləti bütün çətinliklərin öhdəsindən gələ bilər, müvafiq, adekvat addımlar atılır. Ən mühüm olan budur və biz faktiki olaraq ölkə prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi böyük islahatların faydalı nəticələrini görürük.

Rob Sobhani: "Azərbaycan bir çox ölkələr üçün koronavirusla mübarizənin ən effektiv yollarını axtaran uğurlu modeldir"

"Azərbaycan dünyada bir çox ölkə üçün koronavirusla mübarizənin ən effektiv yollarını axtaran uğurlu modeldir". Bunu "Caspian Group Holdings"-in baş direktoru, amerikalı ekspert Rob Sobhani deyib. O bildirib ki, bu çox təhlükəli pandemiyanın qarşısını almaq üçün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan hökumətinin həyata keçirdiyi tədbirlər aktualdır və təqdirəlayiqdir. Amerikalı ekspert, sosial təcrid tədbirlərini, təhlükəsizlik üçün ictimai yerlərin bağlanması və insanları evdə qalmağa çağıran peşəkar şəkildə ləntə alınan videoları xüsusi qeyd edib.

"Bu tədbirlər sayəsində Azərbaycanda koronavirusdan ölənlərin sayı ümumi əhəlinin çox az bir faizini təşkil edir", - deyər amerikalı ekspert vurğulayıb. R.Sobhani, həmçinin Azərbaycan karantində olan əhaliyə maddi yardım göstərilməsini yüksək qiymətləndirib: "Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyevin müdrik qərarı sayəsində vaxtı ilə ölkədə Dövlət Neft Fondu yaradılıb və Prezident İlham Əliyev bu fondun səmərəli işini təmin edib. Buna görə, bu gün xüsusi karantin rejimi zamanı aztəminatlı ailələrə maddi yardım göstərmək üçün kifayət qədər vəsait var".

Bundan əlavə, amerikalı ekspert qeyd edib ki, koronavirusdan sonrakı dövrdə bütün dünyada, o cümlədən Azərbaycanda da iqtisadi fəaliyyətin mərhələli şəkildə bərpasını təmin etmək lazımdır: "Əminəm ki, Azərbaycan rəhbərliyi karantin rejimindən tədricən çıxmaq və iqtisadi fəaliyyətin tam bərpası üçün effektiv bir plan hazırlayacaq".

Dövlət başçısı

koronavirusla mübarizədə dünyaya örnək olan mövqe nümayiş etdirir

Bəli, bəşəriyyətin sınağa çəkildiyi belə bir məqamda xəbər hər şeydən qiymətli olur. Hər bir kəs məlumatları izləyir və hansı dövlətin daha düzgün qərar verdiyini, daha səlis addım atdığını özlüyündə aydınlaşdırmağa cəhd edir. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli və operativ olması, kreativ lider kimi ən mürəkkəb hadisələri yüksək peşəkarlıqla idarə etməsi, qarşısına çıxan məsələləri sürətlə keçməsi, düzgün qərarlar verməsi və bütün ölkənin aqibəti ilə yanaşı, hər bir vətəndaşın da qayğılarını eyni həssaslıqla düşünməsi onun nüfuzunu dünya miqyasında artırır. Dövlət başçısının mübarizliyi və müdrik lider keyfiyyətləri yüz minlərlə insanın rəğbətində səbəb olur.

Prezident İlham Əliyev 2020-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş videokonfransda verdiyi bütün tapşırıqların yerinə yetirilməsinin vacibliyini qeyd edərək, pandemiyanın davam etməsi ilə bağlı əlavə tapşırıqların veriləcəyini də bildirmişdir: "Bizim üçün prioritet məsələ, - mən bunu qeyd etmişəm, bir daha demək istəyirəm, - insanların sağlamlığıdır, insanların həyatıdır və insanların sosial müdafiəsidir. Eyni zamanda təbii ki, biz bu şəraitdə iqtisadi sahəyə də daha çox diqqət verməliyik. Çünki hər kəs bilməlidir, əgər güclü iqtisadi imkanlarımız olmasa, biz öz sosial siyasətimizi uğurla apara bilməyəcəyik, xüsusilə pandemiya dövründə ki, bu xəstəlik və bu xəstəlikdən yaranan fəsadlar böyük maliyyə vəsaiti tələb edir. Ona görə bir daha demək istəyirəm, bu pandemiya dövründə bizim üçün əsas prioritetlər insanların sağlamlığı, onların sosial müdafiəsi və vəziyyətə uyğun şəkildə iqtisadi fəallığın artmasıdır".

Dövlət başçısının uzaqgörən və çevik siyasəti nəticəsində yoluxma zənciri qırılıb, müsbət dinamika əldə edilmişdir. Operativ qərarlar, sosial məsələlərin həllinin önə çəkilməsi Azərbaycanda milli həmrəyliyi misli görünməmiş ucalıqlara qaldıraraq, xalq-iqtidar birliyinin möhtəşəm gücə çevrildiyini sübut etmişdir.

Təsadüfi deyil ki, İlham Əliyev video-bağlantıda ən vacib məsələnin insanların sağlamlığı ilə bağlı olduğunu bildirmiş, səhiyyə sistemimizin böyük sınaqdan keçdiyini qeyd etmişdir. Təsadüfi deyil ki, dövlət

başçısı Azərbaycanda xəstəliyin yayılma sürətinin nəzarət altında saxlanıldığını qeyd edərək digər ölkələrdə səhiyyənin vəziyyəti ilə əlaqədar olaraq vurğulamışdır: "Bu gün inkişaf etmiş bəzi ölkələrin, - indi oradakı vəziyyət televiziya və internet resurslarında göstərilir, - insanlar ümumiyyətlə müalicə etmək imkanı yoxdur. Bəzi xəstələr dəhlizlərdə yerləşdirilir, yerə uzadılır, uzanıblar yerlərdə və sadəcə olaraq, xəstəxana binasında qalırlar. Ən inkişaf etmiş ölkələrdə yüzlərlə, bəzi hallarda mindən çox insan vəfat edir. Nəyə görə? Sadəcə olaraq, səhiyyə sistemi buna davam gətirə bilmir, xəstəxanalarda yer yoxdur, bəzi hallarda lazım olan avadanlıq çatışmır. Əgər bu ölkələrin səhiyyə sistemi normal fəaliyyət göstərseydi, o insanların böyük əksəriyyətinin həyatını xilas etmək olardı".

Prezident İlham Əliyev 200 min əvəzinə, 600 min insana iki ay ərzində 190 manat məbləğində vəsait verilməsini də Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin qarşısında bir tələb kimi qoymuş, koronavirusla bağlı işini itirən və qeyri-formal məşğulluqla məşğul olanların problemlərini dövlətin öz üzərinə götürdüyünü bəyan etmişdir. Azərbaycan Prezidenti verdiyi tapşırıqların operativ, şəffaf şəkildə yerinə yetirilməsini tələb etmiş, insanların sağlamlığı və həyatı üçün bundan sonra da müvafiq tədbirlərin davam etdiriləcəyini bildirmişdir: "İndi verdiyim tapşırıqlar nəticəsində bu iqtisadi paket 3 milyard manat, bəlkə də 3,5 milyard manatı öteçək. Nə qədər lazımdır, biz bunu edəcəyik. Azərbaycan bütün imkanları səfərbər edib ki, bu vəziyyətdən əs itkilərlə çıxsın, insanların həyatını qorusun və postpandemiya dövrünə hazır olsun. Əminəm ki, biz bunu təmin edəcəyik".

İşğalçı Ermənistan isə kritik vəziyyətdən çıxmaq üçün tərribata əl atmağa məcbur idi

Bir müddət əvvəl həm ölkə mediasında, həm də ərəb mətbuatında dərc olunmuş "Pandemiyadan sonrakı Qarabağ: sülh, müharibə yoxsa inqilab?" sərəhvəli məqalədə böhranla əlaqədar olaraq Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin müharibəyə əl atacağı ilə bağlı verdiyim proqnozlar özünü doğrultdu. İşğalçı Ermənistan kritik vəziyyətdən çıxmaq, ondan narazı olan əhəlinin fikri-

ni yayındırmaq üçün tərribata əl atdı. Ermənistan tərəfinin koronavirus pandemiyasının yaratdığı çıxılmaz iqtisadi böhran vəziyyətində "kiçik müharibə"yə başlamaqla narazı kütlənin diqqətini ağır iqtisadi-sosial problemlərdən yayındırmağa çalışdı və 12 iyulda Tovuz ətrafı tərribatla özünü "sığortalamaq" istədi. Ancaq Nikol Paşinyan çox gözəl dərk edirdi ki, iri miqyaslı hərbi əməliyyatlar başlayacağı təqdirdə ölkəsinin güclü Azərbaycan ordusu qarşısında biabırçı məğlubiyyəti və deməli, özünün də hakimiyyətdən salınması sırf zaman məsələsidir. Bu vəziyyətə Ermənistanın məqsədi "kiçik müharibə" effekti yaradıb, daxili auditoriyanın hakimiyyətə olan qəzəbini soyutmaq və sonra isə beynəlxalq aləmdə hay-həşir qoparıb, Azərbaycan ordusunun hücumu keçirdiyi, Ermənistan dövləti və onun "məzlum" xalqı üçün yenidən təhdidlərin yarandığı ilə bağlı dezinformasiya yaymaq istədi. Ancaq güclü Azərbaycan ordusu və rəşadətli əsgərlərimizin şücaəti nəticəsində Paşinyana yerini göstərdi. Aprel döyüşlərində oduğu kimi, bu dəfə də biabırçı uğursuzluğa düşər oldu.

Əsas olan odur ki, hər belə tərribat Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin ifşasını sürətləndirir, Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etmək üçün siyasi və hüquqi baxımdan mövqələrini möhkəmləndirir. Tarixi başdan-baş saxtakarlıqlardan, xalqımıza qarşı soyqırımlardan, quldurluqdan ibarət olan cinayətkarlar, oğrular, saxta demokrat cildinə girmiş diktatorlar ölkəsi hər addımı ilə öz sonunu yaxınlaşdırır.

Bu günlərdə mətbuata açıqlamasında Prezident İlham Əliyev sülh danışıqlarının gedişatı ilə bağlı fikirlərini bildirərək, dövlətimizin mövqeyini bəyan etdi. Görünən odur ki, Azərbaycan danışıqları imitasiya üçün aparmaq niyyətində deyil. Dövlətimizin başçısı müsahibəsinin sonunda "Heç kimin Aprel döyüşləri yadından çıxmasın!" fikrini də təsadüfən söyləmədi. Bəli, Azərbaycan nəyə qadir olduğunu artıq sübut edib. Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyi də ölkəsinin zəifliyini bilir və buna görə də indiki tərribatı məqsədyönlü şəkildə dövlət sərhədində tö-rətib. Amma beynəlxalq situasiya elə bir mərhələyə doğru gedir ki, üzvü olduğu təşkilatlar belə Ermənistanı xilas edə bilməyəcək və işğalçı siyasətin son nöqtələrini Ordumuzun atəşləri qoyacaq".

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Elçin Quliyev: “Xalqımızın mübariz ruhu torpaqlarımızın tezliklə azad olunmasına gətirib çıxaracaq”

Qazax-Ağstafa rayonları ərazisində Azərbaycan - Ermənistan dövlət sərhədi Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən mühafizəyə götürüldükdən sonra qısa müddət ərzində bilavasitə düşmənlə təmas xəttində sərhədçilərimiz üçün 89 ədəd ən müasir tələblərə cavab verən sərhəd məntəqəsi, 4 hərbi hissə kompleksi tikilərək istifadəyə verilmişdir, bir hərbi hissə kompleksi və 3 sərhəd məntəqəsində isə tamamlama işləri aparılır. SİA-nın məlumatına görə, bunu Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev deyib. Onun sözlərinə görə, xidməti ərazilərdə düşmən tərəfindən törədiləcək istənilən təxribatın qarşısını almağa imkan verən əlverişli xidmət şəraitinin yaradılması, təhlükəsiz xidmətin təşkili, bütün cəbhəboyu ərazidə üstünlük əldə edilməsi məqsədilə kompleks tədbirlər həyata keçirilmiş, sərhəd-döyüş məntəqələrinin döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsi, sərhədçilərimizin ən müasir silahlarla, aşkaretmə cihazları və digər texniki vasitələrlə təmin edilməsi, mühəndis təchizatının təkmilləşdirilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilməkdədir: “Bu tədbirlər sırasında bütün xidməti ərazi boyu döyüş postlarına aparən və onlar arasında yolların, həmçinin təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün yol boyu qoruyucu sədlərin çəkilməsi, bütün sərhəd döyüş məntəqələrinin xüsusi radiorabitə vasitələri ilə təmin edilməsi, xətti rabitə sisteminin yenilənməsi, sərhəd döyüş məntəqələrində yüz-lərlə videomüşahidə kameralarının və günəş paneli sistemlərinin quraşdırılması xüsusi qeyd edilməlidir. Ermənistan silahlı bölmələrinin sərhədboyu ərazidə təxribatlarının, həmin bölmələrin dəfələrlə öz döyüş mövqelərini dövlət sərhədinə doğru irəli çəkmə cəhdlərinin qarşısı qətiyyətlə alınmışdır.

Cavab tədbirləri nəticəsində dövlət sərhəd xəttinə 2000 metrə qədər məsafədə olan bir çox mövqelərimizin 1500-1700 metr irəli çıxarılması yaxınlıqdakı yaşayış məntəqələrimizin və magistral yolların, həmçinin şəxsi həyatın təhlükəsizliyini artırmağa, strateji cəhətdən əlverişli istiqamətlərdə yeni sərhəd döyüş məntəqələrinin yaradılmasına imkan vermişdir. Eyni zamanda düşmənin yaşayış məntəqələrinə, magistral yollarına və strateji əhəmiyyətli obyektlərinə nəzarət imkanları artırılmışdır.

Xidmət rəisi deyib ki, mühəndis işləri görənlər silahsız sərhədçilərimizə və mülki şəxslərə qarşı silah tətbiq etməkdən çəkinməyən namərd düşmənin bütün təxribatlarına sərhədçilərimiz tərəfindən layiqli cavab verilib, atəş nöqtələri susdurulub, hərbciləri məhv edilib, düşmənin 5-6 qat artıq tələfat verməsinə nail olunub: “Ali Baş Komandanın Azərbaycan sərhədçisinə etimadının göstəricisi olaraq Ermənistan ilə dövlət sərhədinin Qazax və Ağstafa rayonlarının ərazisində keçən hissəsinin Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən mühafizəyə götürülməsi dövlət sərhədçilərinin bütövlüyünün təmin edilməsinin başlanğıcı olmaqla yanaşı, Lələtəpədən başlamış zəfər yürüşünün davamıdır.

Cari ilin iyul ayının 12-də Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin törətdiyi təxribatların qarşısı Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən qətiyyətlə alındı, əsgər və zabitlərimizin qəhrəmanlığı mənfur düşməni itki verərək geri çəkilməyə məcbur etdi. 14 iyulda Bakıda Silahlı Qüvvələrə və Ali Baş Komandana çoxinlik dəstək yürüşü Azərbaycan xalqının sarsılmaz iradəsinə, xalqın öz Prezidentinə və Silahlı Qüvvələrinə inamını və sədaqətini, onların yanında olduğunu bir daha ən yüksək səviyyədə nümayiş etdirdi. Ali Baş Komandanımızın göstərdiyi qətiyyətli mövqe, gündən-günə güclənən Silahlı Qüvvələrimiz və xalqımızın mübariz ruhu Azərbaycan torpaqlarının tezliklə azad olunmasına gətirib çıxaracaqdır”.

Tanınmış siyasi ekspertin məqaləsi Türkiyə mətbuatında dərc olunub

ediyor?” adlı məqaləsi dərc olunub. SİA-nın verdiyi məlumata görə, məqalədə Cənubi Qafqazda, xüsusilə də Azərbaycan ərazilərində yüz illər bundan əvvəl və bu gün baş verən hadisələr, Azərbaycan torpaqlarında qurulan Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin bu gün də davam etməsi, Tovuz rayonunda baş verən hadisələr və onun səbəbləri geniş təhlil olunur. Aşağıdakı linklərdə həmin məqalə ilə tanış ola bilərsiniz: <https://yesiligidir.com/haber/detay/26968>

Türkiyədə çoxinlik oxucusu olan “Yeşiligidir” və “15 Temmuz” internet qəzetlərində Resurs Analitik İnformasiya Mərkəzinin rəhbəri, tanınmış siyasi ekspert Rasim Quliyevin “Tovuz’dan başlayan provokasyon bugün de mi devam

Bir grup tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimi ilə görüş keçirilib

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində bir grup tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimi, ziyalılar ilə görüş keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərah Əliyeva, Mədəniyyət nazirinin vəzifələrini müvəqqəti icra edən Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Anar Kərimov iştirak ediblər.

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov son illər ölkəmizdə müxtəlif sahələrin, o cümlədən mədəniyyətin inkişafı, vətəndaşların problemlərinin həlli istiqamətində ciddi islahatların həyata keçirildiyini və bununla bağlı reallaşdırılan layihələrə dəstəyin gücləndirildiyini deyib. Anar Ələkbərov COVID-19 pandemiyasının bütün sahələrə olduğu kimi, mədəniyyət sahəsinə də təsirsiz ötüşmədiyini bildirdi. Qeyd edib ki, koronavirusun geniş yayılması səbəbindən hazırda bütün dünyada, o cümlədən ölkəmizdə kütləvi tədbirlər keçirilmir. Buna baxmayaraq, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən çoxsaylı mədəni layihələrin icrası davam edir. Anar Ələkbərov bu görüşün əsas məqsədinin mədəniyyət xadimləri ilə fikir mübadiləsi aparmaq, onların təkliflərini dinləyib ölkə rəhbərliyinə çatdırmaq olduğunu bildirdi.

Prezidentin köməkçisi dövlət tərəfindən həyata keçirilən tədbirlərə dəstək olaraq Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətini də qeyd edib. O, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı və dünyada təbliği, mədəniyyət obyektlərinin yenidən qurulması, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində reallaşdırdığı layihələrdən danışıb. Anar Ələkbərov bildirdi ki, bundan sonra görülməli işlər də artıq müəyyənləşdirilib. Bunlarla bağlı mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin fikir və təkliflərinin öyrənilməsi və birgə addımların atılması səmərəli olacaqdır.

Mədəniyyət nazirinin vəzifələrini müvəqqəti icra edən Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Anar Kərimov yeni yaradılan İctimai Şuranın ictimaiyyət nümayəndələri ilə münasibətlərin genişləndirilməsində faydalı olacağını bildirdi.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri Fərhad Xəlilov belə görüşlərin yaradıcı təşkilatların fəaliyyəti üçün böyük əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb.

Memarlar İttifaqının İdarə Heyətinin sədri Elbay Qasımlı təmsil etdiyi qurumun Rusiyada keçiriləcək “Tarixi irsin saxlanması və istifadəsi” festivalında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində memarlıq abidələrimizin vəziyyətinə dair sərgi ilə iştirak edəcəyini deyib. Anar Kərimov isə diqqətə çatdırıb ki, tarixi memarlıq abidələrimizin reyestrinin sonuncu dəfə 2001-ci ildə aparılıb. Ötən 19 ildə həyata keçirilən arxeoloji qazıntılar nəticəsində yeni abidələr tapılıb. Ona görə də yeni siyahının müəyyənləşdirilməsi istiqamətində artıq işlərə başlanılıb.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Anar Rzayev və digər çıxış edənlər Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən islahatları yüksək qiymətləndiriblər. Son vaxtlar cəbhə bölgəsində ordumuzun düşmən təxribatlarının qarşısını almaq üçün göstərdiyi hünər və rəşadət xüsusi qeyd olunub.

Mədəniyyət və incəsənət xadimləri mədəni irsin qorunması, təbliği və təşviqinin genişləndirilməsi ilə bağlı təkliflər səsləndiriblər. Ölkəmizdə müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən mədəniyyət sahəsində görülməli işlərə dair müzakirələr aparılıb.

Tədbir iştirakçıları belə görüşlərin əhəmiyyətini vurğulayıb, müzakirələr üçün seçilən bu formatın qarşıda duran məsələlərin səmərəli həlli üçün zəruri olduğunu qeyd ediblər.

Armenianreport yazır: Ermənistanda iqtisadi inqilab necə oldu?

Sərmayələr keçmiş sistemdən və ya Ermənistanda idarə olunan sistemlə əlaqəsi olan qüvvələrdən tələb olunmur. SİA xəbər verir ki, bu barədə armenianreport.com saytı yazır.

Saytın yazdığına görə, məxməri inqilabdan sonra Nikol Paşinyanın Ermənistandakı siyasi inqilabı iqtisadi sahədə dəyişiklik etməyi düşünmədi.

Ermənistana məxsus mətbuat səhifəsi qeyd edir ki, Nikol Paşinyanın elan etdiyi iqtisadi inqilab

dayanıb. Qeyd olunur ki, səbəb, həm obyektiv, həm də subyektiv, problemin mahiyyətini dəyişdirmir. Həmçinin nəzərə çatdırılır ki, eger Ermənistanda dərin siyasi dəyişikliyə ehtiyac olarsa, bu, yalnız siyasi status-kvonun dəyişdirilməsi və nəticədə qəbul edilmiş qanunların

qəbul edilməsi ilə həyata keçirilə bilməz, çünki ümumiyyətlə, heç bir qanun ictimai əhval-ruhiyyə və siyasi mənzərənin formalaşmasında iqtisadi komponentlərin obyektiv təsirini əsaslı neytrallaşdırmır.

İnam Hacıyev

“Azərbaycan və Türkiyə arasındakı hərbi təlimlər işğalçı Ermənistanla xəbərdarlıq signalı idi”

- Məhərrəm müəllim, Azərbaycan və Türkiyə arasında hərbi təlimlər uğurla başa çatdırıldı və bu təlimlər nəinki regionda, demək olar ki, dünya miqyasında çoxsaylı müzakirələrə səbəb oldu, eləcə də işğalçı Ermənistan tərəfi ciddi təlaş yaşadı. Ümumiyyətlə, poseləri nəticə olaraq necə qiymətləndirərdiniz?

- Bildiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında sazişə əsasən, illik plana uyğun olaraq ölkəmizdə hər iki ölkənin quru qoşunları və hərbi hava qüvvələrinin iştirakı ilə birgə daha öncələr də genişmiqyaslı döyüş atışlı taktiki və taktiki-uçuş təlimləri keçirilib. Məhz bu ay keçirilən təlimlər də qrafikə uyğun olaraq baş tutdu. Özü də deyərdim ki, daha geniş məsələ ilə digər təlimlərdən öz yeni və çox əhəmiyyətli strategiyaları ilə fərqləndi. Bu baxımdan, dünyanın diqqət mərkəzinə düşdü və hər iki ölkənin hərbi gücünü, qüdrətini daha geniş sferada nümayiş etdirdi.

Diqqət yetirsək görərik ki, birgə təlimlərə iki ölkənin ordularının şəxsi heyəti, zirehli texnikası, artilleriya qurğuları və minaatanları, həmçinin hərbi aviasiya və hava hücumundan müdafiə vasitələri cəlb edildi, o cümlədən, paytaxt Bakı da daxil olmaqla Naxçıvanda, Gəncədə, Kürdəmirə və Yevlax şəhərlərində keçirildi ki, burada çoxsaylı döyüş taktikalarının bütün mümkün vasitələrindən istifadə olundu. Əlbəttə, belə bir nəhəng hərbi təlimlərin keçirilməsi dünyanın da diqqətindən kənarda qala bilməzdi. Çünki bu gün qarşı Türkiyə deyərdim ki, anti-terror, dövlət sərhədlərinin mühafizə əməliyyatları baxımından ən öndə gedən və güclü orduya malik olan dövlətdir və biz qarşı ölkənin hərbi kontingentinin dünyanın müxtəlif ölkələrindəki uğurlu əməliyyatlarının da şahidləriyik.

O cümlədən, Azərbaycan da istər Qafqaz regionunda, istərsə də beynəlxalq aləmdə söz sahibinə çevrilib və bu faktor özünü barəsində danışdığımız hərbi təlimlərlə də isbatlayır. Nəzərə alsaq ki, Azərbaycanın ərazisinin 20 faizi təcavüzkar Ermənistanın işğalçılıq siyasəti nəticəsində hələ də işğal altındadır və nankor qonşumuz zaman-zaman silahlı insidentlər, təxribatlar törətməklə işğalçı siyasətini uzatmağa çalışır, bu zaman düşmənin nəyə görə bu qədər narahat olmasını da anlamaq çətinlik yaratmır.

Mən bu xüsusda düşmənin Tovuz istiqamətindəki təxribatçı əməllərini xatırlatmaq istərdim. Bu uğursuz taktika nəticəsində

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Administrasiyanın hərbi məsələlər şöbəsinin rəhbəri, general-polkovnik Məhərrəm Əliyevin SİA-ya müsahibəsi

bütün cavabdehlik, məsuliyyət birmənalı olaraq işğalçı ölkənin rəhbərliyi üzərinə düşür.

- Cənab general-polkovnik, təlimlərdən sonra ölkəmiz arasında ikitərəfli görüşlər baş tutdu. Bu görüşlər özündə daha hansı faktorları ehtiva edir?

erməni ordusu ağır itkilərlə geri çəkilməyə məcbur oldu.

Lakin daha bir fakt bu oldu ki, qəhrəman zabitlərimiz rütbələrindən asılı olmayaraq əsgərləri ilə ön sıralarda döyüşdülər, onlar öz əsgərlərinin arxalarında deyil, məhz önündə gedərək, onları düşmənlə döyüşə ruhlandırdılar. Bu döyüşlərdə şəhid olmuş general-mayorumuz Polad Həşimovun peşəkar ali rütbəli zabit kimi ön sıralarda döyüşməsi və Vətənin bütövlüyü uğrunda canından keçməsi də sübut edir ki, Azərbaycanın sırası əsgərindən tutmuş ən ali rütbəli zabitinə qədər hər kəs bu yolda gözünü qırpmadan irəliləmək, əzmlə döyüşmək qüdrətidir. Bu cür qəhrəmanlıq şücaətləri ilə tarix yazan xalqın yalnız və yalnız qələbə qazanmaq ruhunda olması isə əlbəttə ki, labüddür, reallıqdır. Polad Həşimov kimi generalımızın təmsalında göstərilən qəhrəmanlıq şücaəti hər bir əsgərimizə, hər bir zabitimizə, eləcə də bütün dünyaya göstərilən danılmaz örnek, inkao-lunmaz nümunədir.

Söz yox ki, bütün bunların müqabilində, yeni düşmən təxribatından sonra baş tutan geniş miqyaslı hərbi təlimləri xaraktercə xəbərdarlıq signalı kimi dəyərləndirə bilərik. Belə bir məsələdə, haqq və ədalət bizim tərəfimizdədir, beynəlxalq hüquq normaları da çoxsaylı qətnamələr və sənədlərlə Azərbaycan torpaqlarının işğala məruz qaldığını, Ermənistanın isə təcavüzkar dövlət olduğunu bəyan edir. Bir çox ölkələr Tovuz təxribatının ardınca Azərbaycanın mövqeyinə dəstək göstərdilər və qarşı Türkiyə dövləti bilavasitə bizim yanımızda olduğunu bəyan etdi. Ermənilər bundan narahatlıq keçirməyə bilməzdilər və xüsusilə Naxçıvanda təlimlər düşməni ciddi şəkildə lərzəyə gətirdi. Bu baxımdan, hesab edərdim ki, Azərbaycan və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin hərbi təlimləri işğalçı Ermənistanla sonuncu xəbərdarlıqlardan biri oldu və onlar bunu da dərk edirlər ki, lokal hərbi qarşıdurma yaşansa, müharibə baş verərsə, ümumiyyətlə, Ermənistan dövlət olaraq xəritədən silinmək təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qalmalı olacaq. Bu məsələdə isə,

ölkənin öz milli istehsalıdır. Etiraf edərk ki, Türkiyənin belə bir hərbi gücə malik olması istər-istəməz bəzi dairələri narahat edir, eyni zamanda, işğalçı Ermənistan bu qaçılmaz amildən təlaşlanır. Cənab Prezident İlham Əliyevin keçirdiyi görüşü əsnasında Türkiyə ilə hərbi-texniki əməkdaşlığın daha da artırılacağı və bir nömrəli tərəfdaşı olacağı barədə vurğuladığı fikirləri də qənaətə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq ölkəmiz regionun stabilliyini, təhlükəsizliyini təmin etmək üçün vahid güc mərkəzinə çevrilməkdədirlər.

- Məhərrəm müəllim, Ermənistanın ali və hərbi rəhbərliyi hələ də təxribatçı mövqelərinə hər hansı qeyri-ciddi fikirləri ilə haqq qazandırmamağa cəhdlər göstərməklə yanaşı, qondarma “DQR” rəhbərlik edən şəxs də bugünlərdə “Gəncəni vurmaq” tipli fikirləri ilə gündəmə gəldi. Sizcə, bu cür bəyanatları verərkən onlar nəyə, yaxud hansı güclərinə arxalanırlar?

- Bilirsiniz, hər hansı əməli icra etmək nə qədər çətindir, danışmaq bir o qədər asandır. Hesab edirəm ki, belə bir cəfəng, gülünc fikirlərlə gündəmə qalmaq səyləri daxili publikaya hesablanmış növbəti uğursuz cəhddir. Onlar sadəcə danışırırlar və eyni zamanda, onlar həmin işğalçılardır ki, 2016-cı ildə də bənzər bəyanatlarını irəli sürürdülər, Aprel müharibəsində isə bir neçə qatlıq cavablarını aldılar. Ancaq buna baxmayaraq, sonrakı zamanda aldıkları ağır məğlubiyyətlərini, çoxsaylı tələfatlarını, itirilmiş işğal altındakı əraziləri, yüksəklikləri xalqdan gizlətməkdən ötrü daha kəskin hərbi ritori-

ka ilə hədələr yağdırmağa, yalanlar danışmağa başladılar. Amma nə oldu? Nə baş verdi? Azərbaycan Ordusu Naxçıvanda Günnüt zəfərini qazandı və hərbi istehkamlarını daha da gücləndirdi, Ermənistanın hərbi-strejeji məkanlarını tam nəzarətə götürdü. Görünür, düşmən hələ də öz köhnə düşüncəsində, amplusında qalmaqdadır və növbəti dəfə uğrayacağı fiaskodan ciddi narahatlıq, ardıcıl sarsıntı keçirir. Erməni tərəfinin arxalanacağı güclər isə artıq onlardan üz döndərməkdədirlər. Bu gün işğalçı ölkədəki daxili vəziyyətin hansı səviyyədə olduğunu müşahidə etməkdəyik. Xalq kütləsi öz rəhbərinə inanmır, ordu zəif, əsgər ac və texniki cəhətdən təchizatsızdır və bununla yanaşı, erməni baş nazir özünü siyasi arenada rüsvay etməkdə davam edir. Elə də uzağa getməyərək, onun BBC-yə verdiyi müsahibəsində verilən suallar qarşılığında dalana dirənməsini, acizliyini də göstərə bilərik. Belə danılmaz faktlar qarşısında gülünc bəyanatların verilməsi isə heç bir məntiqə, düşüncəyə sığmır.

Bu gün nəinki Azərbaycan, hətta erməni xalqı da yaxşı bilir və dərk edir ki, Ermənistanın rəhbərliyi heç vaxt verdikləri publik bəyanatlarını həyata keçirməyə nə gücləri çatır, nə də buna cürət edə bilməzlər. Əksinə, Azərbaycan Ordusu qısa zamanda işğal altındakı ərazilərini, eyni zamanda, tarixi ərazilərini azad etmək qüdrətindədir və beynəlxalq siyasi mərkəzlər də bəyaz qeyd etdiyim kimi, bizim tərəfimizdədir.

- Cənab general-polkovnik, müsahibənizə görə çox sağ olun.

- Buyurun, siz sağ olun.

Rövşən RƏSULOĞ

Türkiyə səfiri Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasında olub

Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasında Türkiyənin ölkəmizdəki səfiri Erkan Özoral ilə icma üzvləri arasında görüş keçirilib. İcmadan SİA-ya verilən məluata görə, icma rəhbəri, millət vəkili Tural Gəncəliyev səfir E.Özoralı Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasında görməkdən məmnun olduğunu bildirib.

Qeyd edilib ki, bir millət iki dövlət olan Azərbaycan və Türkiyənin birgə fəaliyyəti Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icmasının haqq səsinin beynəlxalq aləmdə daha çox eşidilməsinə təkan verib. İcma üzvləri gələcəkdə bu istiqamətdə fəaliyyətin daha da genişlənməsi üçün təkliflərini səsləndiriblər. E.Özoralı bildirib ki, Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanında olub və olacaq. Səfir Ermənistanın işğalı zamanı evlərindən didərgin düşmüş soydaşlarımızın tezliklə dinc şəraitdə geri dönəcəklərinə əminliyini bildirib.

Müdafiə naziri Zakir Həsənov gənclərlə görüşüb

“Biz, xalq olaraq 600-lü rəqəmləri 100-dən aşağı sala bildik”

“Biz, xalq olaraq 6 yüzlü rəqəmləri 100-dən aşağı sala bildik. Bu da təbii ki, dövlət və vətəndaşın həmrəyliyi nəticəsində mümkün oldu”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsi sədr müavini Jalə Əliyeva ölkəmizdəki pandemik vəziyyəti dəyərləndirərək deyib.

mağ üçün sağlamlığımızın möhkəmlənməsi ehtiyac var. Ən azından müəyyən müddətində de olsa sarı və narıncı zolaqlar üzrə rayonlararası gediş-gəliş təmin olunarsa insanların da dincəlmək imkanı qazana bilər. Yeni iş mövsümünə, yeni tədris ilinə və digər fəaliyyətlərə daha möhkəm

bir səhhətlə, sağlam şəkildə qayıtmış olar. Əlbəttə arzuladığımız odur ki, dövlətimiz və vətəndaşlarımız sağ-sağlamat bütün bu və digər problemlərin öhdəsindən gələ bilsin. Bununla da rahat bir şəkildə sosial və iqtisadi inkişaf təmin edilsin. Nəticə də bütün bu yumşalmalar məsuliyyətsizliyə gətirib çıxarmamalıdır. Unutmamalıyıq ki, bu gün yumşalmalara gedilən bir dövrdə məsələyə laqeyd yanaşmadığımız yenidən bizim üçün problemlər yarada bilər”.

Nigar Məmmədova

Gənclər və İdman Nazirliyi və Heydər Əliyev Mərkəzinin 2019-cu ildən həyata keçirdiyi “Heydər Əliyev siyasi məktəbini öyrənirik” Gənc Liderlər Proqramının işi-rəqəmləri bu dəfə Müdafiə naziri Zakir Həsənovla görüşdülər.

Gənclər və İdman Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, nazir müavini İntiqam Babayev ilk növbədə layihənin məqsədi, nazirlik tərəfindən vətənpərvərlik sahəsində görülən işlər, artıq 20 ildən çoxdur ki, Müdafiə Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyinin əlaqədar qurumlarla birgə həyata keçirdiyi “Şahinlər” hərbi-vətənpərvərlik oyununu, ümumilikdə gerçəkləşdirilən layihə və tədbirlər haqqında qısa məlumat verib. Nazir müavini bu tədbirlərdə 10 mindən artıq gəncin iştirakının təmin edildiyi

ni bildirib. Müdafiə naziri Zakir Həsənov vətənpərvərliyin sadəcə əsgərlərin çiyinə düşmədiyini, tutduğu vəzifədən asılı olmayaraq hər bir vətəndaşa aid olduğunu diqqətə çatdırıb.

Çıxışının davamında nazir Zakir Həsənov bildirdi ki, düşmənin əsas işlərindən biri gənclərdə ölkəmizlə bağlı müxtəlif, xoşagəlməz fikirləri formalaşdırmaqdır. “Bu gün azərbaycanlı adı ilə qeydiyyatdan keçən çoxsaylı ermənilər var. Onların əsas məqsədi bir çox Azərbaycan gəncinin vətəninə, ölkəsinə, dövlətinə qarşı mənfi rəyini formalaşdırmaqdır. Mütləq şəkildə 2 hədəfimiz olmalıdır. İlk növbədə gənclər hər bir işdə həmrəy olmalıdırlar. Digər məqam, bir-birimizə dəstək olmağımızdır. Biz daim çiyin-çiyinə vətən uğrunda döyüşlərə, onun müdafiəsinə hazır olmalıyıq.”

Daha sonra nazir Zakir Həsənov gənclərin Tovuz döyüşləri, Azərbaycanın ordu quruculuğu, Azərbaycan-Türkiyə birgə hərbi təlimləri və digər mövzular barədə sualları cavablandıraraq

“Heydər Əliyev siyasi məktəbini öyrənirik” Gənc Liderlər Proqramının əsas məqsədi gənclərdə müstəqil dövlətçilik ənənələrinə hörmət və sədaqət hissinin gücləndirilməsi ilə onlarda liderlik keyfiyyətlərinin inkişafına şərait yaratmaqdır. Qeyd edək ki, cari ilin aprel ayından start verilmiş proqramda iştirak etmək üçün 350-dən artıq gənc müraciət edib. İlk seçiləndən sonra 171 gəncə onlayn formada müsahibə aparılmış və nəticədə 30-a yaxın rayondan 115 gənc iştirakçı kimi seçilmişdir. Proqramı uğurla başa vurmuş gənclərə diplom və gənc liderin döş nişanı təqdim ediləcək.

İştirakçıların seçimi zamanı onların ictimai fəallığı, təşkilatçılıq bacarıqları, dünya görüşləri və hadisələrə baxışları, ünsiyyət və əlaqə qurmaq bacarıqları, komandada işləmək təcrübəsi kimi meyarlarla üstünlük verilir. Avqust-oktyabr aylarında proqram çərçivəsində onlayn formada rəsmi şəxsərlə görüşlər, vebinarlar və təlimlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub. Proqramın həyata keçirilməsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 sentyabr 2017-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə” Dövlət Proqramının Tədbirlər Planınının 5.1.1-ci yarım bəndinin (ümummilli lider Heydər Əliyevin azərbaycançılıq məfkürəsinin gənclər arasında geniş təbliğ olunması) icrasını əhatə edir.

Hulusi Akar: Türkiyə Liviyanın ərazi bütövlüyünün qorunmasına və xalqın rifahına səy göstərir

Türkiyənin Liviyada mövcudluğu BMT tərəfindən tanınan Milli Keçid Hökumətinin dəvəti ilə həyata keçirilir. Liviyanın ərazi bütövlüyünün qorunması və xalqın rifahı naminə əlimizdən gələni edirik. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Milli Müdafiə naziri Hulusi Akar Türkiyə nümayəndə heyətinin Liviyaya səfərinin yekunlarını şərh edərkən deyib. Hər iki ölkənin 500 illik ortalıq tarixə və mədəniyyətə sahib olduğunu diqqətə çatdıran nazir vurğulayıb ki, Türkiyənin Liviyadakı fəaliyyəti bundan sonra da davam edəcək.

İki ölkə arasında təhlükəsizlik və hərbi sahədə əməkdaşlığın davam etdiyini vurğulayan Hulusi Akar diqqətə çatdırıb ki, Türkiyə bu ölkədə çoxşaxəli humanitar fəaliyyət həyata keçirir. O cümlədən səhiyyə sahəsində genişmiqyaslı işlər görülür, ərazilər minalardan təmizlənməsi təmin edilir. Bütün bunlar Liviya xalqının təhlükəsizliyi və rifahı üçündür.

Onun sözlərinə görə, artıq yarım ilə yaxındır ki, COVID-19 pandemiyası bütün dünyanı təhdid edir, bütün dünya ölkələri ilə yanaşı Azərbaycanı da narahat edir, lakin, bu 6 ayda keçilən yola nəzər salsaq ölkəmiz sözün əsl mənasında bu çağırılmamış “qonaqla” mübarizədə bütün qüvvələri və imkanlarını səfərbər etdi: “Ən yüksək səviyyədə ölkə vətəndaşlarını qorumaq üçün böyük bir mübarizəyə qalxdı. Müvəffəqiyyətlə bu mübarizənin öhdəsindən gəldi. Statistik göstəricilər, əlimizdə olan rəqəmlər onu deməyə imkan verir ki, digər ölkələrlə müqayisədə Azərbaycan dövləti vaxtında atdığı addımlarla öz vətəndaşlarını bu bələdən maksimum şəkildə qoruyub bildi. Pandemiyanın birinci mərhələsi kimi seçiyələndirdiyimiz dövr ölkəmiz üçün yüngül keçdi. Yoluxma sayı 100-dən aşağı idi, ölüm sayı demək olar çox az, yox səviyyəsində idi və sağalmaların sayı isə kifayət qədər çox idi. Bütün bunlar ölkə vətəndaşını düşünərək atılan addımların sayəsində mümkün oldu”.

Sədr müavini bildirib ki, tibbi-profilaktik tədbirlərlə yanaşı, eyni zamanda, sosial və iqtisadi sahələrdə də böyük işlər görüldü, dövlət öz vətəndaşını həqiqi mənada qorumağı bacardı: “Lakin, müəyyən bir dövrdən sonra vətəndaşlarda arxayınçılıq yarandı, birdən-birə bu virusun olduğu unuduldu və bu təyin olunan qaydalara riayət edilməsinə gətirib çıxardı. Təbii ki, bununla da yoluxmaların sayı artdı. Bundan əvvəlki son bir ay yarım ərzində biz 6 yüzlü rəqəmlərə gəlib çatdıq və təbii ki, yenidən qadagılar sərbəstləşdi. Milli Məclis səviyyəsində İnzibati Xətalər Məcəlləsinə dəyişikliklər edildi, cərimələr artırıldı, lakin, bütün bunlar gəlişi gözəl qərarlar deyildi. Heç kəs vətəndaşının cibindən pulun əskilməsinə tərəfdaş deyil. Lakin, bu şəkildə bəlkə də vətəndaşda narahatlıq hissi yaratmağa çalışdıq. Bu cərimələrdən ehtiyatlanaraq vətəndaşların çağırışlardan nəticə çıxarıb qaydalara əməl etmələrini gözlədik. Həqiqətən də nəticəsi oldu. Biz artıq ikinci mərhələ andandıra biləcəyimiz dövrü də rahat bir şəkildə başa vururuq. Biz, xalq olaraq 6 yüzlü rəqəmləri 100-dən aşağı sala bildik. Bu da təbii ki, dövlət və vətəndaşın həmrəyliyi nəticəsində mümkün oldu”.

Jalə Əliyeva vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin artıq şüar kimi səslənən fikri “Biz birlikdə güclüyük!” hər bir vətəndaşın ayrıq-sayıq şəkildə qaydalara riayət etməyə səsləyən bir çağırış idi və nəticədə biz statistikanı aşağı sala bildik. Millət vəkili qeyd edib ki, uzun müddət ictimai işə obyektleri, iri ticarət obyektleri və alış-veriş mərkəzləri bağlı qaldı, rayonlara gediş-gəliş məhdudlaşdırıldı, lakin, bütün bunların arxasında insan amili, ölkə vətəndaşının sağlamlığını qorumaq prinsipi dayanır: “Bu gün yenidən açılmalara gedilməsindən söhbət gedir. Uzun müddətdir ki, insanların qapalı karantin rejimində qalıb. Yay vaxtlarında bu daha dözülməz və çətin oldu. Övladlarımızın istirahəti və əyləncəsi üçün problemlər yarandı. Bütün bunların təbii ki, öhdəsindən gəlmək olar. Bir müddət istirahətsiz qalmaqlar olar. Evdən çıxmaq da problem deyil. Biz bütün çağırışlarımızı bu istiqamətdə edirdik. Lakin, əgər bu gün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı Azərbaycanda açılmalara gedilməsində heç bir problem görmürsə və müvafiq qərarlarla buna gətilirsə, təbii ki, biz də bu şəkildə davam etdirilməsini arzu edirik. Qarşıdan payız və qış ayları gəlir və deyişdiyi kimi “ikinci dalğa” başlaya bilər. Buna hazır ol-

Eldar İbrahimov: “ATƏT-in Minsk qrupu yalnız Ermənistanı kömək edir”

“Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini vurmaqla bağlı səsləndirdiyi fikirlər boş xülyadır. Onların Azərbaycanın heç bir ərazisini vurmağa imkanları yoxdur. Lakin, Azərbaycan istəse istənilən hərbi əməliyyatı icra edə bilər. Lakin, biz məsələnin sülh yolu ilə həll olunmasının tərəfdarıyıq. Lakin, məsələ sülh yolu ilə həll olunmadığı təqdirdə Azərbaycan öz hərbi gücünü göstərməkdən çəkinməyəcək. Bu əsasla ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri məsələyə ciddi yanaşmalı və təsiri bir tədbir görməlidir. Əgər əllərindən heç nə gəlmirsə, o zaman ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri dəyişməli ya da bura yeni ölkələr təyin olunmalıdır”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin İntizam Komissiyasının sədri, YAP İdarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimov, Ermənistanın Gəncəni vurmaqla bağlı tənqibət xarakterli bəyanatlarının ATƏT-in Minsk qrupu tərəfindən cavabsız qaldığı ilə bağlı danışarkən deyib.

Millət vəkili bildirib ki, dəfələrlə ATƏT-in Parlament Assambleyasında olub və ATƏT-in Parlament Assambleyasının Dağlıq Qarabağ üzrə xüsusi nümayəndəsi ilə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin hesabatlarında iştirak edib və bütün bu proseslərə bələddir.

Eldar İbrahimov bildirib ki, bu qurumlar nəinki, məsələni həll edirlər, hətta, ermənilərə kömək belə edirlər: “Mən bunu dəfələrlə səsləndirmişəm. Hətta, adını çəkmək istəmədim bir mənəbe ilə, ATƏT-in Parlament Assambleyasının xüsusi nümayəndəsi ilə səmimi bir söhbət aparmışdıq və o bildirdi ki, ermənilərin hər yerdə adamları var və bir sözlə gücləri çatdır. Yeni, demək istədiyim odur ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri bu məsələdə 30 ilə yaxın müddətdə heç 30 millimetr də irəliləyiş əldə edə bilməyiblər. Ona görə də hesab edirəm ki, ATƏT-in Minsk qrupundan imtina edilməli, yeni ölkələr bu məsələ ilə məşğul olmalıdır. Düzdür, dünyanın ən böyük ölkələrindən, ABŞ, Fransa və Rusiyadan burada həmsədrlər iştirak edir. Lakin, onlar bu məsələdə heç bir iş görmürlər. Əksinə, bu məsələni sülh yolu ilə həll etmək əvəzinə, hətta, Ermənistan kömək belə edirlər”.

YAP İdarə Heyətinin üzvü əlavə edib ki, ATƏT-in Minsk qrupunun işinə yenidən baxılmalı, yeni ölkələr bura daxil olmalı ya da yeni ölkələrdən ibarət heyət yaradılmalıdır: “Bu illərdə ATƏT-in Minsk qrupu özünü doğrultmadı. Bəlkə, ermənilər üçün özünü doğrultdu, çünki, məsələni həlli gecikdirildi, müxtəlif məsələlər ortaya atıldı, lakin, bunların heç birinin nəticəsi olmadı. Bundan da sonra onların fəaliyyətindən heç bir nəticə gözləmirəm. Əksinə, Azərbaycana qarşı yalnız pislik gözləyirəm”.

Nigar Məmmədova

“The Jerusalem Post”: Azərbaycan nümunəvi tolerantlıq və açıq cəmiyyət nümunəsidir

“The Jerusalem Post” qəzeti jurnalist Maayan Hofmanın Azərbaycanın nümunəvi tolerantlıq və açıq cəmiyyət nümunəsi olmasından bəhs edən məqaləsini yayıb.

Məqalədə ABŞ və Yaxın Şərqi ictimaiyyətinin diqqət mərkəzində olan Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) İsrailə əlaqələri normallaşdırılmasına dair qərardan bəhs edilir və bununla əlaqədar Azərbaycanın örnək olduğu məsələlərə diqqət yetirilir. Müəllif 26 ildən sonra yəhudi və müsəlman dövləti arasında imzalana-caq ilk sülh müqaviləsinin əhəmiyyətini qeyd edir, İsrailin müsəlman ölkəsi Azərbaycanla 1992-ci ildən davam edən tərəfdaşlıq münasibətlərinə nəzər salır.

Bu xüsusda İsrailin Azərbaycanı da daxil edən “Twitter” hesabında məsələ ilə bağlı paylaşımına diqqət çəkən jurnalist diplomatın “Azərbaycanın İsrailə 30 ilə yaxın davam edən dostluq və tərəfdaşlıq münasibətləri digər müsəlman ölkələrinə nümunədir” sözlərini sitat gətirir.

Eyni zamanda, ABŞ-da yerləşən Demokratiya-ların Müdafiəsi Fondunun icraçı direktoru, tanınmış analitik Mark Dubovitz “Twitter” hesabında məsələ ilə bağlı paylaşımında qeyd edib ki, İsrailə dostluqda öndə gedən Azərbaycan açıq münasibətləri ilə rəsmi Təl-Əvivin müsəlman aləmində qəbul edilməsinə böyük töhfə verib.

ABŞ-ın Etnik Anlaşma Fondunun prezidenti ravin Mark Şnayerdən də sitat gətirən müəllif qeyd edir: “Dünyadakı 57 müsəlman ölkəsi arasında Azərbay-

can İsrailə ən çox dəstək verən dövlətdir və heç bir ölkədə yəhudi icmasına Azərbaycanda olduğu kimi hörmətlə davranılmır. Azərbaycan nümunəsi geniş müsəlman dünyasına İsrailə güclü əlaqələrin ABŞ Konqresinin hörmət və dəstəyi ilə nəticələndiyi mesajını verir”.

Həmçinin məqalədə Azərbaycanın ABŞ-dakı səfiri Elin Süleymanovla müsahibəyə istinadlar edilir. Bildirilir ki, səfir İsrailin texnologiya, kənd təsərrüfatı, telekommunikasiya və müdafiə sahələrində Azərbaycanın əvəzədiməz tərəfdaşı olduğunu qeyd edib. Azərbaycanın İsrailə yaxın münasibətləri ABŞ Konqresinə də təsiriz ötüşməyib və öz müsbət nəticələrini göstərib.

Müəllif E.Süleymanova istinadən bildirir ki, Azərbaycan hökuməti ölkə ərazisindəki yəhudi icmasının dini fəaliyyətini dəstəkləyir, buradakı köhnə sina-qoqlar bərpa olunub, yeniləri inşa edilib. Azərbaycan tolerant,

açıq cəmiyyəti olan ölkədir və bunun faydalarını görməkdədir. İsrail-Azərbaycan münasibətlərinin yüksək səviyyədə olmasında insanlar arasındakı əlaqələr böyük önəm daşıyır. Uzun illər ərzində xalqlarımız arasında dostluq və inam formalaşmışdır. Bu səbəbdən də münasibətlərin bünövrəsini mehız insanlar təşkil edir. ABŞ, Azərbaycan və İsrailin yəhudi və müsəlman icmaları bu münasibətlərə töhfə verirlər. Azərbaycanla İsrail arasında mədəniyyət və turizm sahələrində də geniş əlaqələr mövcuddur.

Vüqar Rəhimzadə: “Beynəlxalq təşkilatlar işğalçıdan izahat tələb etməlidirlər”

“Azərbaycan Ordusu tərəfindən Tovuz rayonu istiqamətində Ermənistanın təxribatlarının qarşısının qətiyyətlə alınması, düşməne sarsıdıcı cavab zərbələrinin vurulması işğalçı ölkəni çox çətin duruma salıb. Sərhəd təxribatında olduğu kimi, xarici ölkələrdəki sabotajlarında da fiaskoya uğrayan Ermənistan rəhbərliyi bu günlər çətinlik içindədir. Xüsusilə Türkiyə ordu hissələrinin ölkəmizin ərazisində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri ilə birgə hərbi təlimlər keçirməsi rəsmi Yerevanda isterika, panika və ajiotaj yaratmaqdadır. Bu səbəbdən də işğalçı dövlətin rəhbərliyi irrasional bəyanatlar verir, intuitiv addımlar atır”. Bu fikirləri SİA-ya Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü, “İki Sahil” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə deyib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, siyasi savadsızlığı ilə özünü dəfələrlə gülüş hədəfinə çevirmiş baş nazir Nikol Paşinyandan sonra işğal edilmiş Dağlıq Qarabağdakı qondarma rejimin oyuncaq başçısı Araik Arutunyan da başından böyük danışıq və deyib ki, əgər Xankəndinə (o, Stepanakert deyib) raket və ya bomba atılsa, cavab olaraq Gəncəni (o, öz erməni xislətinə uyğun olaraq Gəncəni Kirovabad adlandırır) vuracağıq: “Bundan əvvəl isə Ermənistanın müdafiə naziri Mingeçevir SES-i vuracağını iddia edirdi. Bütün bunlar bir daha ona şahidlik edir ki, işğalçı ölkə və onun Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yaratdığı qondarma rejim panika içindədir. Bu səbəbdən də isterik bəyanatlar verir, biri-birinin ardınca siyasi səhvlər buraxırlar. Sözsüz ki, beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri işğalçı qüvvələrin Azərbaycanın ikinci böyük şəhərini vurmaqla hədələməsinə nəzarətə götürməli, Ermənistan hakimiyyəti hədə ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara izahat verməlidir. O da faktıdır ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri indiyədək Ermənistanın bu cür fitnəkar bəyanatlarına münasibət bildirməyib, lazımı addımlar atmayıb”.

Baş redaktor vurğulayıb ki, ATƏT-in Minsk qrupu üzərinə götürdüyü öhdəlikləri uzun illərdir yerinə yetirə bilmir: “Həmsədr ölkələr işğalçını müdafiə edirlər. Faktlar da onu göstərir ki, həmsədr ölkələr birtərəfli mövqe tutaraq işğalçıya dəstək verirlər. Buna görə də ATƏT-in Minsk qrupu buraxılmalı, onun fəaliyyətinin yenidən təşkili-nə baxılmalı, Minsk qrupunda təmsil olunan Türkiyə həmsədr ölkə qismində prosesə cəlb edilməlidir”.

Müdafiə Nazirliyi: “Hər bir əsgər hərbi xidmətdə olduğu müddətdə peşəkar hərbi həkimlər tərəfindən müayinə və müalicə edilir”

Müdafiə Nazirliyi müddətli həqiqi hərbi xidmətdə olan Yaqublu Rəhim Tofiq oğlunun hərbi xidmətdən əvvəl futbol oynayarkən dizindən aldığı travma ilə əlaqədar guya hərbi hissədə müalicə edilmədiyini və əməliyyata ehtiyac olması barədə sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlara münasibət bildirib.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a daxil olan məlumatda bildirilib ki, hərbi xidmətdə olan hər bir hərbi qulluqçunun ailə vəziyyəti, sosial statusu, cəmiyyətdə tutduğu mövqeyi və digər amillərdən asılı olmayaraq onlar nizamnamələrin tələblərinə uyğun qaydada xidmət keçir və komandanlıq tərəfindən eyni diqqət və qayğı ilə əhatə olunurlar.

“2020-ci ilin yanvar ayında hərbi xidmətə çağırılmış əsgər R.Yaqublu ilə bağlı bildiririk ki, o, hazırda hərbi xidmətdədir və xidmətini normal şəraitdə davam etdirir. Xidmətlə bağlı hər hansı bir narazılığının olmadığını özü də etiraf edir.

Hərbi xidmətdən əvvəl sol ayağının diz nahiyəsindən aldığı travma ilə bağlı o, cari ilin fevral, aprel və iyul aylarında bir neçə dəfə hərbi hospitalda hərbi həkim-travmatoloqlar tərəfindən müayinə olunub. Diaqnozlar əsasında bu travmanın xidmətə maneə yaratmadığına, hər hansı əməliyyata ehtiyac olmadığına dair əsgərin tibb kitabçasında müvafiq qeydlər aparılıb. Bununla belə, əsgər R.Yaqublu müayinə olunması üçün sabah yenidən hərbi tibb müəssisəsinə göndəriləcək.

Qeyd edirik ki, hər bir hərbi qulluqçunun özünün və ailə üzvlərinin istənilən müraciətinə həssaslıqla yanaşılır, məsələnin dərhal araşdırılaraq müsbət həlli istiqamətində müvafiq tədbirlər görülür. Hərbi xidmətdə olduğu müddətdə zərurət yaranıqda hər bir əsgər peşəkar hərbi həkimlərimiz tərəfindən müayinə və müalicə olunurlar.

Bir daha bildiririk ki, sosial şəbəkələr vasitəsilə məsələnin siyasiləşdirilərək hərbi xidmətə müdaxilə olunması cəhdini qəti surətdə rədd edir və bu kimi hərə-kətləri qəbul edilməz hesab edirik”, -deyə məlumatda bildirilib.

Bəhruz Quliyev: “Erməni tərəfi gec, ya da tez ədalət və hərbi gücümüz qarşısında diz çökəcək”

“SƏS” qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev “BBC-nin “HARD Talk” proqramında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın verilən suallar qarşısında aciz vəziyyətə düşməsi və rüsvay olması ilə bağlı açıqlama verib. SİA “İki Sahil”ə istinadən xəbər verir ki, baş redaktor sözügedən məsələyə münasibətini açıqlayarkən deyib ki, bu, Nikol Paşinyanın həyatında yaşadığı ən ağır fiaskolarından biri oldu və bundan sonra beynəlxalq aləmdə, siyasi dairələrdə ona olan münasibət daha çox qeyri-ciddiliyi ilə seçiləcək.

Bəhruz Quliyevə görə, erməni baş nazir ölkəsinin işğalçı və təcavüzkar olduğunu ciddi-cəhdle, suallardan yayınmaq vasitəsi ilə ört-basdır etməyə çalışdıqca, bu fakt özü-özünü daha açıq şəkildə isbatladı, sübut olundu ki, onun bəhanələri əbəsdir və BMT-nin qətnamələri də daxil olmaqla, beynəlxalq aləm Ermənistanı işğalçı kimi tanıyır: “Xüsusilə, Tovuz istiqamətindəki məlum təxribat, mülki obyektlərimizin, fərdi evlərin atəşə tutulması, dağıdılması və vətəndaşımızın öldürülməsi faktları onu dalana diredi və eyni zamanda, digər danılmaz amillər Paşinyanın acizliyini daha qabarıq fonda sərgiləmiş oldu. Gəlin baxaq və bir daha aydınlaşdıraq ki, hansıdır həmin amillər...?”

O, növbəti misalları gətirib: “Baxın, ermənilərin baş naziri iddia edir ki, münaqişə tərəfi Ermənistan deyil və guya ki, qondarma, dünyanın heç bir dövlətinin tanımadığı “DQR”dir və Azərbaycan, mehız onlarla danışıq masasına oturmaldır və s. Sual yaranır, əgər tutaq ki, belədirsə onda Ermənistan hansı səbəblərlə işğal olunmuş ərazilərimizdə magistral yol çəkir? Ermənistan rəhbərliyi, eləcə də güc strukturlarının tez-tez Qarabağa səfərlərinin arxasında başqa hansı məqsədlər dayanır? Bu səfərlər söz yox ki, sülh məqsədini daşımır, bu səfərlər təcavüzkarlıq siyasətinin davamıdır.

Yaxud, Ermənistan bu münaqişədə tərəf olmadığını bəyan edirsə, çıxarılan qətnamələr niyə mehız Ermənistanı aid olunur? Avropa parlamentarilərinin bəyanatları nəyə görə birbaşa Ermənistan rəhbərliyinə ünvanlanıb? Bənzər suallar kifayət qədər çoxdur və onların hər birinə verilən cavablar da var - bu, Ermənistanın işğalçı dövlət olmasıdır ki, hazırda Nikol Paşinyan yaxasını qurtarmaq üçün işıq ucu tapa bilmir. Çünki işıq ucu ümumiyyətlə, yoxdur”.

Daha bir xatırlatma edən Bəhruz Quliyev bildirib ki, bu, Prezident İlham Əliyevin Nikol Paşinyana göndərdiyi qətiyyətli və sərt ismarıcı ilə bağlıdır: “Liderimiz öz çıxışında vurğulamışdı ki, əgər Ermənistan bu qəder cürətlidirsə, qorxmursa, o zaman “DQR”i dövlət olaraq tanısin. Görürsünüz mü, Ermənistan rəhbərliyi buna cürət etmədi, qorxdı. Çünki haqqın, ədalətin və gücün Azərbaycan tərəfində olduğunu yaxşı bilir, dərk edir. Əlbəttə ki, Paşinyanı sərrast sualları ilə güncə sıxışdırın Stefan Sakur da bu gerçəklikləri bilir və ona görə də erməni baş nazirindən izahat cavablarını almağa çalışırdı. Amma gördüyümüz kimi, Paşinyan sadəcə qaçdı - qorxaq və suallar altında qalaraq əzilmiş şəkildə fiaskoya uğradı. Bundan isə təəccüblənməyə dəyməz. Çünki ortada işğalçılıq, təcavüzkarlıq sübutu dayanıb. Hesab edərəm ki, istər Paşinyan olsun, istərsə də bir başqa - erməni tərəfi gec, ya da tez ədalət və həqiqət, eyni zamanda, hərbi gücümüz qarşısında diz çökməli olacaq. Buna isə şübhə yoxdur”.

“Tovuzdakı uğursuzluq Ermənistanı yeni təxribatlara əl atmağa vadar edir”

İşğalçı Ermənistan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində maraqlı olmadığını dəfələrlə sübut edib. Münaqişənin sülh yolu ilə həllindən müxtəlif bəhanələrlə yayınan rəsmi Yerevanın məqsədi status-kvonu qoruyub saxlamaq, işğalçılıq siyasətini davam etdirməkdir. Təcavüzkar dövlətin Dağlıq Qarabağda yaratdığı separatçı rejimin fəaliyyəti, onun təmsilçilərinin vaxtaşırı olaraq səsləndirdikləri məntihsiz fikirlər də mehriban məqsəddə xidmət edir.

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Fatma Yıldırım deyib. Deputat qeyd edib ki, iyulun 12-16-da Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində Azərbaycan mövqelərinə hücum cəhdinin iflasa uğraması, ordumuz tərəfindən düşməne layiqli cavab verilməsi Ermənistan hakimiyyətini çətin duruma salıb. Hazırda işğalçı ölkənin rəhbərliyi törətdiyi hərbi təxribatın uğursuzluğa düşər olmasına səbəbindən onu digər müstəvilərdə kompensasiya etməyə çalışır.

F.Yıldırımın sözlərinə görə, bütün bunlar Ermənistanın səbəb olduğu münaqişənin nəticələrini aradan qaldırmaq deyil, qanunsuz güc tətbiqi ilə yaratdığı işğal vəziyyətini möhkəmləndirmək məqsədi güdməsinin əyani təzahürüdür. “Ermənistanın hərbi-siyasi dairələrinin Azərbaycanın iri yaşayış məntəqələrini və Mingəçevir SES kimi strateji əhəmiyyətli müli obyektleri “hərbi hədəf”ə alacağı ilə bəyanatının ardınca separatçı rejimin qondarma “başçısı” Arai Arutyunyanın Gəncə şəhərini vuracağı ilə bağlı təhdidi həddət doğurur. Bütün bunlar təcavüzkar siyasətdən əl çəkməyən Ermənistanın terrorçu mahiyyətini ifşa edir. Görünür, Tovuz döyüşlərindəki uğursuzluq Ermənistanı yeni təxribatlara əl atmağa vadar edir. Ermənistan artıq Azərbaycanın yaşayış məntəqələrini atəşə tutmağa adət edib və bununla öz faşist simasını dəfələrlə göstərmişdir. İşğalçı Ermənistan növbəti dəfə ənənəvi metoduna əl ataraq, müli obyektleri və əhalini hədəf almaqla terror təşkilatlarına xas şəkildə müli əhali arasında qorxu yaratmaq məqsədi güdür”, - deyən deputat qeyd edib ki, beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri işğalçı qüvvələrin Azərbaycanın ikinci böyük şəhərini vurmaqla hədələməsi məsələsini nəzarətə götürməli, Ermənistan hakimiyyəti hədə ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara izahat verməlidir.

“Amma bu da faktıdır ki, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri indiyədək Ermənistanın bu cür fitnəkar bəyanatlarına münasibət bildirməyib, bununla bağlı lazımı addımlar atmayıb. Bəs görəsən, həmsədrlər niyə susurlar? Həmsədrlərin bu cür mövqe nümayiş etdirməsi, işğalçı Ermənistanı təzyiq göstərilməməsi, əksinə, dolayı yolla ona dəstək verilməsi Azərbaycan cəmiyyətində haqlı narazılıq yaradır. Artıq xalqımız ATƏT-in Minsk qrupuna etimad göstərmir. Əgər belə davam edərsə, münaqişənin həlli prosesində Minsk qrupunun formatı dəyişdirilməlidir. Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə adekvat qiymət verilməli, onun bütövlükdə region üçün ciddi fəsadlara gətirib çıxara biləcək addımlardan çəkindirilməsi və münaqişənin dinc yolla nizama salınması məqsədilə BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri qeyd-şərtsiz icra olunmalıdır”.

F.Yıldırımın sözlərinə görə, bütün bunlar Ermənistanın səbəb olduğu münaqişənin nəticələrini aradan qaldırmaq deyil, qanunsuz güc tətbiqi ilə yaratdığı işğal vəziyyətini möhkəmləndirmək məqsədi güdməsinin əyani təzahürüdür. “Ermənistanın hərbi-siyasi dairələrinin Azərbaycanın iri yaşayış məntəqələrini və Mingəçevir SES kimi strateji əhəmiyyətli müli obyektleri “hərbi hədəf”ə alacağı ilə bəyanatının ardınca separatçı rejimin qondarma “başçısı” Arai Arutyunyanın Gəncə şəhərini vuracağı ilə bağlı təhdidi həddət doğurur. Bütün bunlar təcavüzkar siyasətdən əl çəkməyən Ermənistanın terrorçu mahiyyətini ifşa edir. Görünür, Tovuz döyüşlərindəki uğursuzluq Ermənistanı yeni təxribatlara əl atmağa vadar edir. Ermənistan artıq Azərbaycanın yaşayış məntəqələrini atəşə tutmağa adət edib və bununla öz faşist simasını dəfələrlə göstərmişdir. İşğalçı Ermənistan növbəti dəfə ənənəvi metoduna əl ataraq, müli obyektleri və əhalini hədəf almaqla terror təşkilatlarına xas şəkildə müli əhali arasında qorxu yaratmaq məqsədi güdür”, - deyən deputat qeyd edib ki, beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri işğalçı qüvvələrin Azərbaycanın ikinci böyük şəhərini vurmaqla hədələməsi məsələsini nəzarətə götürməli, Ermənistan hakimiyyəti hədə ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara izahat verməlidir.

ABŞ sentyabrın 21-nə qədər Meksika və Kanada ilə sərhədləri açmayacaq

ABŞ Daxili Təhlükəsizlik Nazirliyinin katibi vəzifələrini icra edən Çad Vulf sentyabrın 21-nə qədər Meksika və Kanada ilə sərhədlərini açılmayacağını elan edib. AZƏRTAC “Travel and Leisure” jurnalına istinadla xəbər verir ki, Kanadanın İctimai Təhlükəsizlik naziri Bill Bler də ABŞ-in cənub qərbində koronavirusa yoluxma hallarının artması səbəbindən bu qərarı dəstəklədiyini bildirib. Buna baxmayaraq yük maşınlarının sürücüləri, tibb işçiləri və aviakompaniya ekipajlarına əvvəlki kimi sərhədi keçməyə icazə verilib. Qadağa evlərinə qayıdan amerikalılara və kanadalılara da aid edilmir.

Qeyd edək ki, mart ayının 11-də Dünya Səhiyyə Təşkilatı COVID-19 xəstəliyinə səbəb olan yeni koronavirusun yayılmasını pandemiya elan edib. Pandemiyanın statistikasını aparan Worldometer saytının son məlumatına əsasən, ABŞ-da koronavirusa 5 milyon 613 min 357 yoluxma və 173 min 778 ölüm faktı qeydə alınıb, 2 milyon 974 min 788 nəfər isə COVID-19 xəstəliyindən sağalıb.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) dünyaya müraciət edərək, yeni koronavirus infeksiyasına görə daha karantin tətbiq etməməyə çağırır, baxmayaraq ki, əvvəl bunun əksini tələb edirdi. SİA-nın məlumatına görə, uzun müddət idi ÜST dünyanın demək olar ki, bütün ölkələrinə, pandemiyanın inkişafını yüngül-

ÜST-dən koronavirusla bağlı yeni ÇAĞIRIŞ: Karantin tətbiq etməyin

ləşdirən sərt karantin rejiminə bağlanmağı tövsiyə edirdi. Və budur, indi təşkilatın baş epidemioloqu Maria van Kerkxov ikinci və sonrakı COVID-19 dalğalarında karantinın yolverilməz olduğunu bəyan edib. “Demə, karantinın iqtisadi nə-

İranın yeni səfiri Bakıya gələcək

İran İslam Respublikasının Azərbaycana yeni təyin edilən səfiri Seyid Abbas Musəvinin Bakıya nə vaxt gələcəyi məlum olub. SİA xəbər verir ki, diplomat Bakıya avqustun 21-də gələcək. Qeyd edək ki, S.A.Musəvi bundan əvvəl 2019-cu ilin aprel ayından Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri olub.

İspaniya mediası Azərbaycanın inkişafından yazdı

İspaniyanın “LA ULTIMA” qəzetində ölkəmizə həsr olunmuş “Azərbaycanda nəinki biznes üçün, hər kəsin böyük imkanları var” başlıqlı müsahibə dərc olunub. SİA-nın xəbərinə görə, Azərbaycan-İspaniya Mədəniyyət və Ticarət Assosiasiyasının (ACA) prezidenti Fərid Mustafayev qəzetə müsahibəsində ermənilərin Dağlıq Qarabağı işğal etməsini sərt şəkildə pisləyib. O, bildirdi ki, Azərbaycan bir daha belə hərbi təcavüzlərin baş verməsinə yol verməyəcək. Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin uzun illərdir Ermənistanın işğalı altında saxlanıldığına diqqətli cəlb edən ACA prezidenti qeyd edib ki, bu təcavüzkar ölkə beynəlxalq təşkilatların torpaqlarımızın dərhal və qeyd-şərtsiz azad olunmasına dair qərar və qətnamələrinə məhəl qoymur. “Əksinə, işğal olunmuş və sərhədyanı bölgələrdən Azərbaycanı atəşə tuturlar və bu da nəinki hərbiçilərin, hətta müli insanların həlak olmasına səbəb olur”.

Buna misal olaraq Ermənistanın iyul təxribatlarını xatırladan F.Mustafayev qeyd edib ki, sülhsevər Azərbaycan hər an bu işğalçı ölkənin hərbi təxribatları və terroru ilə üzləşə bilər. O, bildirdi ki, Avropa Birliyi və bu birliyin üzvü olan İspaniya hər bir ölkənin öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qorumaq prinsipi-nə hörmətə yanaşır: “Bütün demokratik və inkişaf etmiş ölkələr bunu gözəl bilir və bu prinsipini dəstəkləyir”.

ACEA sədri deyib ki, pandemiya ilə mübarizədə Azərbaycan koronavirusa qalib gəlmək üçün bütün zəruri addımları atıb: “...Və belə də davam edir. Yeni modul xəstəxanaların quraşdırılması, yeni tənəffüs aparatlarının alınması və sair tədbirlər Prezident İlham Əliyevin birbaşa nəzarəti altında həyata keçirilir. Hazırda Azərbaycanda virusa yoluxanların sayı xeyli azalıb”.

O, qeyd edib ki, çox qədim tarixə, ənənələrə, güclü iqtisadiyata, turizm sahəsində böyük imkanlara malik olan Azərbaycan xarici sərmayənin qoyulması üçün münbit ölkədir və bir çox böyük şirkətlər uzun illərdir burada fəaliyyət göstərir. “Mən əminəm ki, ispanlar və ya avropalılar üçün Azərbaycan tarixi-memarlıq abidələri, əsrarəngiz təbiəti və mətbəxi ilə maraqlı ölkədir. ACAE olaraq biz Azərbaycanda turizmin inkişafı üçün ardıcıl tədbirlər görməkdəyik”, - deyir F.Mustafayev bildirib.

Paşinyanın həbs fotoları yayıldı!

Erməni fotojurnalist Qaqik Şamşyan öz “Facebook” səhifəsində 2010-cu il noyabrın 19-da Ermənistanın Araqat-sotn vilayətinin ümumi yurisdiksiya

məhkəməsində “Haykakan jamanak” qəzetinin baş redaktoru, siyasi məhbus Nikol Paşinyanın məbuat konfransından arxiv fotolarını paylaşmış. SİA “ordu.az”a istinadla xəbər verir ki, “Haykakan jamanak” qəzetinin redaktoruna qarşı Ermənistan Cinayət Məcəlləsinin 316 və 225-ci maddələri ittiham irəli sürülmüşdü. 2009-cu il iyulun 1-də Nikol Paşinyan könüllü şəkildə özünü Ermənistan Baş Prokurorluğuna təqdim edib və orada həbs olunub. Xatırladaq ki, Nikol Paşinyan 2008-ci il martın 1-dən sonra axırıncı olaraq ömrünün 1 il dörd ayını gizlənməkdə keçirib.

lar. Beləliklə, karantin həm də bəzi xəstəlikləri kəskinləşdirə bilər.

“Xarici və daxili qaragüruhun hələ uzun müddət yuxusu ərşə çəkiləcək”

İti fəhmi və diplomatik məharəti hesabına Prezident İlham Əliyevin son 17 il ərzində ölkəmizin və eləcə də Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatı istiqamətində atdığı şoxkombinasiyalı siyasəti gedişləri heyranlıq doğurur. Nəzərə alsaq ki, enerji təhlükəsizliyi dünyanın aparıcı dövlətlərinin milli təhlükəsizlik strategiyasının həlledici elementi statusunda çıxış edir. Bu baxımdan bir sıra nüfuzlu ekspertlərin “müasir dünyanın siyasəti mənzərəsi daha hərbi bloklara mənsubiyyətlə yox, enerji ehtiyatlarına malik olub-olmamaq bölgüsü ilə müəyyən ediləcək”, - fikri təsadüfi sayılmamalıdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin müəllifi olduğu neft diplomatiyasını uğurla davam etdirən cənab İlham Əliyev müxtəlif obyektiv və subyektiv çətinliklərin öhdəsindən gələrək 2006-cı ilə “Bakı-Tbilisi-Ceyhan”, 2007-ci ildə “Bakı-Tbilisi-Ərzurum” kimi nəhəng neft və qaz marşrutlarının reallaşmasına nail oldu. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, “neft kəmərlərinin, xüsusilə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin tikintisi də tarixi hadisə idi. Təkcə ona görə yox ki, ilk dəfə olaraq Xəzər dənizinin nefti Aralıq dənizinin bazarlarına çıxarıldı. Eyni zamanda, ona görə ki, bu kəməri yeni bir yol, yeni bir dəhliz açdı”. Söhbət ilk növbədə “Cənub” qaz dəhlizindən gedir. Onun yaradılması istiqamətində ilk addım olaraq 2011-ci ildə Avropa Komissiyası ilə Azərbaycan arasında Strateji əməkdaşlıq və enerji sahəsində Anlaşma Memorandumu, növbəti ildə isə TANAP-ın çəkilişinə dair Azərbaycan və Türkiyə arasında tarixi saziş imzalandı. Bu prosesdə ən əsas həlqələrdən biri sərəmayə qoyuluşu ilə bağlı idi. 2013-cü ildə bu məsələ də öz müsbət həllini tapdı. “Şahdəniz-2” layihəsinə investisiya qoyuluşuna dair qərar qəbul edildi. 2014-cü ildə isə “Cənub” qaz dəhlizinin Bakıda təmələqoyma mərasimi keçirildi. 2015-ci ildə Qarsda TANAP-ın təmələqoyma mərasimi oldu. 2016-cı ildə anoloji addım TAP layihəsi ilə bağlı atıldı. Nəhayət, 2018-ci il mayın 29-da “Cənub” qaz dəhlizinin, iyunun 12-də isə TANAP-ın rəsmi açılış mərasimləri oldu. 2019-cu ilin 30 noyabr tarixində isə TANAP-ın Avropa ilə birləşən hissəsinin açılışı oldu. TAP üzrə işlər özünün yekun mərhələyə daxil olmuşdur.

Elman Nəsirov
Milli Məclisin deputatı,

Prezident İlham Əliyev “Cənub” qaz dəhlizi layihəsinin uğurunu təmin edən səbəblərdən bəhs edərkən xüsusilə aşağıdakı amilləri ön plana çəkmişdir: “Birincisi, bu layihə enerji təhlükəsizliyi, enerji şaxələndirilməsi və azad rəqabəti özündə ehtiva edir. İkincisi, bu layihədə istehsalçı, istehlakçı və tranzit dövlətlər arasında balans yaratmağa nail olmuşuq. Yəni burada uduzan tərəf yoxdur. Üçüncüsü, siyasət və enerji bir-birindən ayrı olmalıdır. Enerji siyasəti alet kimi istifadə edilməməlidir. Hesab edirəm ki, “Cənub” qaz dəhlizi sazişində göstərdiyimiz nümunə nümayiş etdirir ki, enerji ilə siyasət ayrılarda uğur əldə edilə bilər”.

2017-ci il sentyabrın 14-də beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi sahəsində yeni və tarixi bir səhifə yazdığına şahidlik etdi. Həmin gün Azərbaycanın unikal enerji strategiyasının memarı olan Heydər Əliyevin adını daşıyan mərkəzdə “Azəri”, “Çıraq” və “Günəşli” yataqları üzrə yeni sazişin imzalanması ilə bu yataqların işlənilməsi 2050-ci ilə qədər uzadıldı.

Ölkəmizin uğurlarını gözü götürməyən, qarayaxma və iftirlərlə dövlətimizin müsbət beynəlxalq imicinə kölgə salmaq istəyən ermənipərəst qüvvələr və onlarla əlbir olan bəzi siyasəti dairələr iddialar irəli sürürdülər ki, Azərbaycanın nefti təkənmişdir və xarici neft şirkətləri tezliklə öz ölkələrinə qayıdacaqlar. Cənab Prezidentin çıxışında səsələnən təkzibedilməz arqumentlər və yeni kontraktın imzalanması faktı əleyhdarlarımızın yuxusuna haram qatmış oldu. Bundan sonra da enerji təhlükəsizliyi sahəsində qazanacağımız növbəti uğurlar xarici və daxili qaragüruhçuların hələ uzun müddət yuxularını ərşə çəkəcək.

Həmin uğurlardan biri də avqustun 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə

Heydər Əliyev adına Bakı dərin özül-lər zavodunda “Qarabağ” yatağının dayaq blokunun dənizə yola salınması mərasimində qoyuldu. Cənab Prezidentin qeyd etdiyi kimi, “Qarabağ” yatağının dəniz işlərinə start verildi. Bu yataq müstəqillik dövründə Azərbaycanda kəşf edilmiş birinci neft yatağıdır. “Azəri”, “Çıraq”, “Günəşli” yataqları sovet dövründə kəşf edilmişdir. “Şahdəniz” və “Abşeron” yataqları qaz-kondensat yataqlarıdır. Neft yatağı olaraq bu, birinci yataqdır və bu nəhəng qurğu Xəzər dənizində inşa edilmiş ən böyük qurğudur”.

“Qarabağ” yatağından 2022-ci ilin sonunda ilk qaz və ilk neft çıxarılmalıdır. Yatağının neft potensialı 60 milyon ton səviyyəsində qiymətləndirilir. Hasilata gəldikdə isə, bu yataqdan ildə ən azı 1,5 milyon ton neft və 1,5-1,8 milyard kubmetr qaz hasil edilməsi proqnozlaşdırılır..

Gələcək il isə “Abşeron” qaz-kondensat yatağından ilk qazın hasilatı gözlənilir. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, “Abşeron” yatağının işlənilməsinin ikinci mərhələsi olacaqdır. Birinci mərhələ nəticəsində 1,5 milyard kubmetr qaz hasil ediləcək və bu qaz Azərbaycanda istehlak olunacaq. Çünki artan sənaye potensialımız dikte edir ki, bizə əlavə resurslar lazımdır. Ona görə 1,5 milyard kubmetr qaz ölkə daxilində istehlak olunacaq. Eyni zamanda “Abşeron” yatağının ikinci mərhələsinin başlanmasına da yaxınlaşırıq. Orada hasilatın 3-4 dəfə artıq olacağı proqnozlaşdırılır. Bu da ölkəmizin qaz potensialına müsbət təsir göstərəcəkdir.

Bütün bunlardan savayı, “Şəfəq-Asiman” yatağı üzrə də işlər qrafik üzrə gedir, qazma işləri aparılır. Mütəxəssislərin ilkin rəyinə görə, orada təqribən 400-500 milyard kubmetr həcmində qaz ehtiyatının mövcudluğu qeyd olunur

Sonda Prezident İlham Əliyevin böyük əminliyindən qaynaqlanan fikirlərlə ölkəmizin çağdaş enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı təhlilimizi yekunlaşdırırıq: “Azərbaycan öz doğma torpağına, Qarabağ torpağına qayıdacaq. Bizim ərazi bütövlüyümüz tam bərpa ediləcək, necə ki, bu gün biz vaxtilə tərk edilmiş “Qarabağ” yatağına qayıdırıq, eyni qaydada biz doğma Qarabağ torpağımıza da qayıdacağıq. Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!”

Ceyhun Rasımoğlu

Azərbaycan ən çox bu ölkələrə qaz ixrac edir

2020-ci ilin 7 ayı ərzində xaricə qaz satışı 7,7 milyard kubmetr təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16,7 faiz çoxdur. SİA xəbər verir ki, cari ilin yanvar-iyul aylarında 2019-cu ilin müvafiq dövrünə nisbətən Türkiyəyə 24 faiz çox, yəni 6,3 milyard kubmetr qaz ixrac edilib. Gürcüstana ixrac edilən qazın həcmi 1,4 milyard kubmetr olub. Qeyd edək ki, TANAP ilə Türkiyəyə bu müddətdə 2,4 milyard kubmetr qaz nəql olunub.

Daha 3 KOB İnkişaf Mərkəzi sahibkarların xidmətinə verəcək

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) başlıca fəaliyyət istiqamətlərindən biri də mikro, kiçik və orta sahibkarların bilik və innovasiyalara çıxışının genişləndirilməsidir. SİA xəbər verir ki, Bu məqsədlə yaxın günlərdə Bakı və Sumqayıt şəhərlərində, Yevlax rayonunda KOBİA-nın strukturuna daxil olan 3 yeni KOB inkişaf mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq. Hazırda

mərkəzlərin fəaliyyətinin təşkili istiqamətində müvafiq tədbirlər görülür. KOB inkişaf mərkəzlərində Bakı şəhəri, eləcə də Abşeron və Aran iqtisadi rayonları üzrə biznesə başlamaq istəyənlərə, mikro və kiçik sahibkarlıq subyektlərinə biznesyönümlü təlim və seminarların təşkili, məsləhət xidmətləri, təcrübə proqramlarında iştirak, məlumatlandırma və maarifləndirmə tədbirləri, biznes ideyaların mövcud maliyyə resurslarına yönləndirilməsi istiqamətlərində ödənişsiz dəstək və xidmətlər göstəriləcəkdir. Məlumat üçün qeyd edək ki, ilk KOB İnkişaf Mərkəzi Xaçmaz şəhərində yaradılıb. 2020-ci ilin fevral ayından fəaliyyət göstərən Xaçmaz KOB İnkişaf Mərkəzinin təlim və məsləhət xidmətlərindən 120-dən çox KOB subyekti yararlanıb. Mərkəzin əlaqələndirməsi ilə indiyədək 4 sahibkarın biznes ideyası maliyyələşdirilib, 4 yeni KOB subyektinin və 5 MMC-nin yaradılmasına dəstək göstərilib.

9 tondan çox narkotik vasitələrin dövlət sərhədindən keçirilməsinin qarşısı alınıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin bütün sahələrində ardıcıl həyata keçirilən islahatların səmərəliliyi ilk növbədə xidməti göstəricilərdə öz əksini tapır.

SİA-nın məlumatına görə, bunu Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev deyib. O bildirib ki, Dövlət Sərhəd Xidmətinin fəaliyyəti dövründə

Azərbaycan sərhədçiləri tərəfindən 11 min 557 sərhəd pozucusu, 160 min 870 nəfər rejim pozucusu, 40 min 779 nəfər axtarışda olan şəxs saxlanılmış, təxmini dəyəri 196 milyon 815 min 551 manat olan qaçaqmalın, o cümlədən 9 ton 281 kq narkotik vasitələrin dövlət sərhədindən keçirilməsinin qarşısı alınıb:

“Bu illər ərzində Dövlət Sərhəd Xidməti tərəfindən Azərbaycana qarşı kəşfiyyat-pozuculuq fəaliyyətinin aşkarlanması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində xarici xüsusi xidmət orqanları tərəfindən əməkdaşlığa cəlb edilən 19 nəfər və əlaqədə şübhəli bilinən 93 nəfər Azərbaycan, 28 nəfər xarici vətəndaş aşkar olunmuş, terrorçuluğa qarşı mübarizə çərçivəsində 98 şəxs saxlanılmış, 409 nəfərin şəxsiyyəti müəyyən edilmişdir. Qanunsuz miqrasiya, qaçaqmalçılıq, o cümlədən narkotik qaçaqmalçılığı ilə məşğul olan 173 mütəşəkkil cinayətkar dəstə zərərsizləşdirilib”.

Bu il Azərbaycanda istehsal edilən avtomobillərin sayı açıqlanıb

2020-ci ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycanda maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 183,1 milyon manatlıq məhsul istehsal edilib. SİA-nın məlumatına görə, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 92,5 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 64,9 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 57,7 faiz artıb. Yanvar-iyul aylarında 1074 ədəd və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 230 ədəd az minik avtomobili istehsal olunub.

Dünyada 770 mindən artıq insan COVID-19-un qurbanı olub

Dünya üzrə koronavirus infeksiyasına yoluxanların sayının 21 milyonu, ölənlərin sayının isə 773 min nəfəri ötdüyü açıqlanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, ümumilikdə dünya üzrə COVID-19-a yoluxanlardan 14 564 827 nəfəri sağalıb, 6 489 537 xəstənin müalicəsinin davam etdiyi bildirilib. Bununla da dünyada koronavirusa yoluxanların sayı 21 827 459 nəfərə çatıb. Pandemiya qurbanlarının ümumi sayı 773 095 nəfər təşkil edir.

Müstəqil Azərbaycanın müstəqil LİDERİ

“Koronavirusa qarşı mübarizədə işində müsbət dinamika müşahidə olunur. İyulun 16-dan bu günə qədər bu müsbət dinamika deməyə əsas verir ki, görülmüş bütün tədbirlər vaxtında görülmüş tədbirlərdir. Bu tədbirlər nəticəsində vəziyyət bu günə qədər nəzarət altındadır. İyulun 16-dan bu günə qədər yoluxanların sayı sağalanların sayından xeyli aşağıdır. Bu müsbət dinamika deməyə əsas verir ki, biz koronavirus xəstəliyini bundan sonra da nəzarət altında saxlayacağıq”. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu fikirləri koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmüş tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirilən müşavirədə çıxışı zamanı deyib. Bildirib ki, bu gün 46 xəstəxana ancaq koronavirus xəstələrinə xidmət göstərir. Onu da bildirməliyəm ki, bu 46 xəstəxananın 41-i son 17 il ərzində tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir edilib, müasir avadanlıqlarla təchiz olunub.

arxasınca aparmağı bacaran güclü və xarizmalı lider amilinin olmasıdır. Elə bir lider ki, müstəqil siyasət aparmaq iqtidarında olsun. Elə bir lider ki, xalqı və dövlətinin millî maraqlarını bütün mənafehinin fövqünə yüksəlsin. Və öz əməlləri ilə xalqı və dövlətinin sonsuz sevgisini qazanmış lider,

qürurla deyərdim ki, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev xoşbəxt Azərbaycan xalqının dövlət rəhbəridir. Çünki Prezident İlham Əliyev müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin banisi Ulu Öndər Heydər Əliyev müayən etdiyi siyasi kursa sadiqdir və son 17 il ərzində dünya səviyyəsində inkişaf etmiş ölkələr sırasına çıxarmışdır. Azərbaycanın imzası imzalar içərisində, səsi isə dünya meridianlarında daha ucadan eşidilməkdədir. Bu gün bütün dünyanı lərzəyə gətirən COVID-19 pandemiyası ilə global mübarizədə Azərbaycan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının rəhbərliyi səviyyəsində nümunəvi dövlətlər sırasında qeyd edilməsi bu reallığı təsdiqləyən faktordur. Məhz dövlət başçımızın avqustun 6-da Azərbaycanda koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmüş tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirilən müşavirədə çıxışı zamanı da görülmüş işlərdən, ən əsas isə insanların sağlamlığının və təhlükəsizliyinin dövlətin əsas prioritet olduğunu bildirmişdir. Dövlət başçısı bildirmişdir ki, məhz vaxtında atılan uğurlu və düşünülmüş siyasətin nəticəsidir ki, Azərbaycan nümunəvi ölkə kimi dəyərləndirilib. Pandemiya zamanı Prezidentin keçirdiyi müşavirələr, vətəndaşlara ayrılan sosial yardım, vergi güzəştləri, sahibkarlara dəstək, sosial həssas qruplara dəstək və atılan digər addımlar da Azərbaycan nümunəsinin başlıca göstəricisidir. Bütün bunlar isə “Xalq-iqtidar” - “Biz birlikdə güclüyük!” şüarlarının sözdə yox, əməldə görülmüş işlərin nəticəsidir.

“Əgər biz vaxtında bu addımları atmasaydıq, bu gün çox böyük problemlərlə, faciəvi vəziyyətlə üz-üzə qala bilərdik”

Budur, əsl siyasət. Əsl siyasət konkret real iş görməkdən ibarətdir. “Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir” deyən dövlət başçısı son 17 il prezidentlik fəaliyyəti illərində qəbul etdiyi fundamental qərarlar, imzaladığı sərəncamlar Cənab Prezidentin daim xalqın mənafeyindən çıxış etdiyini, habelə, verdiyi vədlərin sırf əməli fəaliyyətə, pragmatizmə söykədiyini, gerçəkliyə adekvat olduğunu göstərmişdir. Məhz bu illər ərzində, insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması ilə yanaşı, Azərbaycanın, o cümlədən regionlarımızın siması yenilənməkdədir. Dəyişən təkcə Azərbaycanın gözle görünən reallıqları deyil, eyni zamanda, insanların düşüncələri də dəyişib. Çünki bugünkü Azərbaycan vətəndaşı həyata başqa nəzərlərlə baxır, özünə və ölkəsinin bundan da daha böyük uğurlar əldə edəcəyinə inanır. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu inamla hər il daha böyük uğurların nəticələrini gördükcə, sabaha daha böyük bağlılıqla inanır.

Çünki ölkə Prezidenti İlham Əliyev hakimiyyətdə olduğu son 17 il müddətində daima xalqla birbaşa təmasda olub. İstər xarici siyasətlə bağlı fəaliyyətdə, istərsə də daxili idarəetmədə Prezident İlham Əliyev sadə vətəndaşlara söykənir: “Mən bütün azərbaycanlıların prezidentiyəm” şüarını gerçəyə çevirir.

Bütün bunlar, bir daha sübut edir ki, Azərbaycan dövləti və Prezidenti daim xalqının yanındadır və keçirilən müşavirələrdə də məmurları xalqla bir olmağa, xalqın dərd-səri ilə şərik olmağı, məmurların da bu tələbə tam işləri ilə cavab vermələrini tələb edir. Çünki Prezident İlham Əliyevin 17 illik Prezidentlik fəaliyyətində həyata keçirdiyi sosial-iqtisadi və siyasi islahatlar müasir Azərbaycanın müstəqilliyini daha da möhkəmləndirib, regional gücünü və global əhəmiyyətini kifayət qədər artırmış olub. Bu isə...

Xalq-hakimiyyət birliyinin uğurlu nəticəsi...

Çünki istənilən dövətdə siyasi sabitliyi və təhlükəsizlik mühitini şərtləndirən həlledici amil Xalq-iqtidar birliyi-dir. Bu birlik təsadüfən, öz-özünə formalaşmır. Onun üçün əsas şərt xalqını

Xüsusi karantin rejimi dövründə həyata keçirilmiş “Biz birlikdə güclüyük!” adlı sosial aksiya sayəsində az təminatlı ailələrə 100 mindən çox ərzaq paketi paylandı. Aksiyada iştirak edənlərin sayı hər gün artır, həm dövlət, həm də özəl şirkətlər bu təşəbbüslərə qoşulur. Həmçinin, Azərbaycanın nümunəvi ölkə kimi qəbul edilməsi də, məhz dövlət başçımızın düşünülmüş siyasətinin reallıqlarıdır. Eyni zamanda, Azərbaycan pandemiyası dövründə beynəlxalq təşəbbüslərdən də bir addım geri çəkilmir. Dövlət başçımızın təşəbbüsü ilə aprelin 10-da Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının təcili Zirvə toplantısının keçirilməsi, mayın 4-də isə Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə “Biz COVID-19-nin əleyhinəyik” mövzusunda Qoşulma Hərəkatının video konfransların keçirilməsi Azərbaycanın nümunəvi ölkə olduğunu göstəricisidir. Ən başlıca amil isə, cəmiyyətin Prezident ətrafında birləşməsi və ölkə rəhbərini dəstəkləməsi pandemiyası üzərində qələbənin təmin edilməsinin reallığıdır. Bir sözlə, “Biz birlikdə güclüyük!” şüarı ilə pandemiya qarşı savaşa Azərbaycan görünməmiş nümunə yarada bilib. Bu nümunəni dövlət başçısının vətəndaşlarına həmişə olduğu kimi, bu gün də pandemiya dövründə göstərdiyi qayğı və diqqəti göz önündədir.

“Həç bir sosial layihə ixtisar edilməyib”

“Baxmayaraq ki, həm pandemiya, həm də neftin qiymətinin aşağı səviyyə

yədə olması bizim gəlirlərimizə çox mənfi təsir göstərib, ancaq nəzərdə tutulmuş bir dənə də olsun sosial layihə yarımçıq qalmayıb, yaxud da ixtisar edilməyib”. Bu sözləri Prezident İlham Əliyev ölkəmizdə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə sahəsində görülmüş tədbirlər və sosial-iqtisadi vəziyyətlə bağlı videoformatda keçirdiyi müşavirədə deyib.

Bildirib ki, bu il rekord sayda məcburi köçkün ailəsi evlərlə, mənzillərlə təmin olunacaq. Bu il bu imkandan 7 mindən çox köçkün ailəsi faydalanacaq: “Bu il rekord sayda - 1500 şəhid ailəsi, Qarabağ müharibəsi əlili mənzillərlə təmin ediləcəkdir. Ordu sıralarında qüsursuz xidmət etmiş 400-dən çox hərbi dövlət tərəfindən pulsuz mənzillərlə təmin olunacaq. Yəni, бүтүлүкдә ән әзи 9 minә yaxın ailә bu il dövlәt tәrәfindән mәнzillәrlә tәmin edilәcәkdir. Bütүн bu mәнzillәr keyfiyәtli mәнzillәrdir, demәk olar ki, onların hamısı yeni tikilmiş binalarda yerləşir. Belәliklә, әgәр biz bir ailәnin üzvlәrini orta hesabla beş nәfәр götürsәk, demәli, bir il әrzindә ölkәmizdә 45 min insan dövlәt tәrәfindән pulsuz, keyfiyәtli mәнzillәrlә tәmin edilir. Mән tam әminliklә deyә bilәrәm ki, adambaşına düşәn saya görә bu, dünyada әn yüksәk nailiyyәtdir”.

Həmçinin, ölkəmizdə iqtisadi və sosial məsələlər də öz həllini tapır. Bu dövrdə 5 milyona yaxın insan geniş sosial paketlə əhatə edildi. Dövlət sektorunda çalışan 900 min insanın böyük əksəriyyəti faktiki olaraq işləməyə də, dövlət tərəfindən əməkhaqqı alır. 760 min sahibkara lazımı maliyyə dəstəyi göstərildi və onların iş yerləri qorundu. Bundan əlavə, 600 min işsiz insan, o cümlədən qeyri-formal məşğulluqda fəaliyyət göstərən və müvəqqəti olaraq öz işini itirən, az təminatlı təbəqəyə aid olan insan dövlət tərəfindən qayğı ilə əhatə olunub. Onlara 190 manat həcmində müavinətin verilməsi buna sübutdur. Bu yardım davam etdirilməkdədir. Göründüyü kimi...

Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir

Əsl siyasət konkret, real iş görməkdən ibarətdir. Bu yerdə Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildə keçirilən andiçmə mərasimində söylədiyi bu fikirləri bir daha yada salmaq istərdim: “Mən Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyinə inanıram. Əminəm ki, ölkəmiz bundan sonra da inkişaf edəcək, daha da güclənəcəkdir. Azərbaycanda demokratiya daha da inkişaf edəcək, siyasi plüralizm, söz azadlığı təmin olunacaqdır. Ölkəmiz müasir dövlətə çevriləcəkdir. Bütün bunları etmək üçün Azərbaycanda çox işlər görmək lazımdır. Ancaq bütün bunları həyata keçirmək və Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ən başlıcası ölkədə Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kursüdə çıxış edərkən, mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadiq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm”.

Məhz xalqımız öz lideri ilə fəxr edir və Ona arxalandığı üçün öz Prezidenti ətrafında daha da sıx birləşərək, ölkənin inkişafı və tərəqqisinə doğru inamla irəliləyir. Və ölkə Prezidenti İlham Əliyev Cənablarının dediyi kimi: “Hər bir vətənpərvər insan öz ölkəsi ilə, bugünkü Azərbaycan ilə haqlı olaraq fəxr edə bilər”.

ƏLİ HÜSEYNOV,
YAP Ağsu rayon təşkilatının sədri

Buraxılış imtahanlarının nəticələri ilə bağlı apelyasiya prosesi təşkil ediləcək

On birinci sinif şagirdləri üçün iyulun 29-30-da keçirilmiş buraxılış imtahanlarının nəticələri ilə bağlı müraciətlərə baxılması üçün Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) tərəfindən avqustun 24-dən etibarən

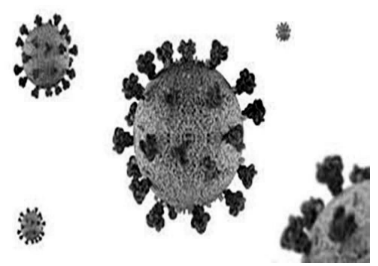
onlayn (“Zoom” proqramı və ya telefon əlaqəsi vasitəsilə) apelyasiya prosesi təşkil ediləcək. Apelyasiya Komissiyasına müraciət etməzdən əvvəl şagirdlər DİM-in saytında, imtahan nəticələri ilə bağlı səhifədə öz nəticələri, cavab vərəqənin qrafik təsviri, hər bir açıq tipli tapşırıq üzrə qiymətləndirmə meyarları ilə tanış olmalıdırlar.

DİM-dən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Apelyasiya Komissiyasına müraciət etmək istəyənlər avqustun 21-dən 23-dək Mərkəzin saytında yerləşdiriləcək elektron ərizəni doldurmaqla qeydiyyatdan keçə bilərlər. Göstərilən müddət ərzində qeydiyyatdan keçməyənlər sonradan apelyasiya üçün müraciət edə bilməyəcəklər. Elektron ərizədə müraciətin məzmunu qeyd olunmadığı halda ərizə qəbul edilmir, həmin müraciət araşdırılmır və onun üçün apelyasiya təşkil olunmur. Apelyasiya müzakirəsində şagirdin iştirakı vacibdir. Şagird ilə yanaşı, valideynlərindən biri müzakirədə iştirak edə bilər. Bir şagirdin ərizəsi (müraciəti) üzrə ən çox 15 dəqiqə müzakirə aparıla bilər. Ayrılan vaxt bitdikdə, kənar şəxs müzakirəyə qoşulduqda və ya etik davranış qaydaları pozulduqda müzakirə prosesi dayandırılır.

Qeyd edək ki, 11-ci sinif şagirdləri üçün iyulun 29-30-da keçirilmiş buraxılış (o cümlədən əvvəlki illərin məzunları üçün qəbul) imtahanlarının nəticələri elan olunub.

Azərbaycanda koronavirusa yoluxan və ölənlərin son statistikası

Azərbaycanda koronavirusa yoluxanların 56.2 faizi Bakının payına düşür. SİA-nın məlumatına görə, yoluxmanın 6.6 faizi Gəncə-Qax, 15.9 faizi Abşeron, 10 faizi Aran zonası, 4.4 faizi isə Lənkəran şəhərində qeydə alınıb. Yoluxanların 0.8 faizi xaricdən gələnlerdir. Hazırda ölkə üzrə yoluxma hallarının 1.7 faizi Şəki-Zaqatala, 1.9 faizi Quba-Xaçmaz, 1 faizi Yuxarı Qarabağ bölgəsində, 1,7 faizi isə Dağlıq Şirvan ərazilərindədir. Naxçıvanda yoluxma 0,05 faizdir. Qeyd edək ki, ölkə ərazisində indiyə qədər 836 908 test aparılıb. Aktiv xəstə sayı 1 793 nəfərdir, onlardan 202 nəfər reanimasiyadadır, 31 nəfər isə süni tənəffüs aparatına qoşulub.

Bu il 250-dək özünüməşğulluq proqramı iştirakçısına aktivlər verilib

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsünə uyğun olaraq, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Mərkəzi Bank və Banklar Assosiasiyası arasında əməkdaşlıq çərçivəsində banklar tərəfindən özünüməşğulluq proqramına dəstəyin göstərilməsi işləri davam edir. Nazirlikdən SİA-ya verilən məlumata görə, bu il artıq 250-dək proqram iştirakçısına seçdikləri fəaliyyət sahəsi üzrə kiçik bizneslərini qurmaq üçün banklar tərəfindən mal və materiallar formasında aktivlər verilib. Proqramın icrasına dəstək işlərinə ölkədə fəaliyyət göstərən 21 bank qoşulub. Ümumilikdə əməkdaşlıq çərçivəsində respublika üzrə təlimləri uğurla başa vuran və biznes planlarını müdafiə etmiş 1000 nəfər proqram iştirakçısının cari ildə banklar tərəfindən aktivlərlə təmin edilməsi nəzərdə tutulub.

Pandemiya dövründə COVID-19 infeksiyasına yoluxmuş xəstələrin diaqnostikası, epidemiologiyası, klinik xüsusiyyətləri, profilaktikası və müalicəsi çox vacibdir. Yeni koronavirus infeksiyasına yoluxmaya şübhəli bilinən insanlarda diaqnoz klinik əlamətlərin, epidemioloji anamnezin və müsbət laborator nəticələrin əsasında qoyulur. COVID-19 xəstəliyinin spesifik laborator diaqnostikası Polimeraz Zəncir Reaksiyası (PZR) üsulu ilə aparılır.

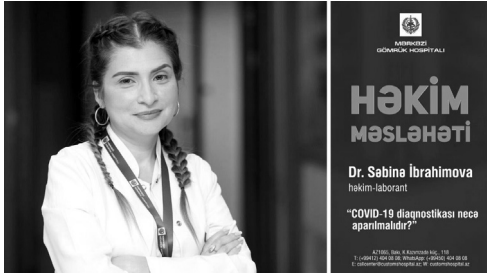
Klinik əlamətlərdən asılı olmadan, əgər PZR metodu vasitəsi ilə müsbət nəticə əldə olunarsa bu SARS-CoV-2 RNT tərkibli virusun mövcud olduğunu göstərir və beləliklə insan-potensial infeksiya mənbəyi olub olmaması sualına cavab verir. Spesifik PZR diaqnostika fiziki müayinədən başlayır. Fiziki müayinə vasitəsi ilə yuxarı tənəffüs yollarının görünən selikli qişalarının müayinəsi, termometriya və xəstənin vəziyyətinin ağırlıq dərəcəsi təyin edilir.

Xəstənin laborator nəticəsinin keyfiyyətli olması nümunələrin düzgün yığılmasından, onların laboratoriyaya operativ çatdırılmasından və laborator testləşdirməyə qədər saxlanılmasından asılıdır. Müayinə materialları klinik simptomların əmələ gəlməsindən 7 gündən gec olmayaraq yığılmalıdır. SARS-CoV-2 virusunun aşkarlanması

“COVID-19” diaqnostikası necə aparılmalıdır?

“Həkim məsləhəti” rubrikasında

PZR laboratoriyasının həkim laborantı Səbinə İbrahimova sualını cavablandırır

ilə bağlı aparılan əks transkripsiyalı PZR metodu virus infeksiyasının diaqnostikası üçün ən dəqiq və etibarlı üsuldur və insanda virusun çox az miqdarda olan genetik materialını (RNT) belə aşkar etməyə imkan verir.

Digər immunoferment analizi metodu Ig M anticisimlərin-orqanizmin virusa qarşı ilk immun reaksiyası zamanı ortaya çıxan və xəstəliyin davam etdiyi göstəran ən erkən anticisimlərdir. Ig G anticisimləri virusa yoluxmuş insanlarda sonra yaranır və uzun müddət qalır. Bu formalaşmış immuniteti və pasiyentin xəstələndirib sağlamlığını göstərir. COVID-19-un düzgün və supe-

retibarlı laborator diaqnostikası üçün üç növ laboratoriya analizi- PZR metodu, Ig M və Ig G anticisimlərin təyini aparılmalıdır.

Bu tədqiqatlar həkim tərəfindən digər diaqnostik metodlarla kompleks təbriqədə aparılır. İmmunoglobulin M (Ig M) olması xəstənin koronavirus infeksiyasına yoluxduğunu göstərir. Bundan əlavə, PZR diaqnostikasının nəticəsi müsbət çıxırsa, pasiyentin COVID-19 xəstəsi olduğuna 100% əmin olur. Qeyd edim ki, bu üç laboratoriya diaqnostikasının kombinasiyası 100% diaqnoz qoymağa imkan verir.

“Ermənistanın təhdidlərinə heç bir reaksiya verilmir”

Rəsmi İrəvan nə danışdığını bilmir”. Bunu SİA-ya verdiyi açıqlamasında Azərbaycan Sosial Rifah Partiyasının sədri Əsli Kazımova deyib. Partiya sədrinin sözlərinə görə, Ermənistanın məkirli işğalçı siyasətini və təhdidlərini hər kəs görür, amma, heç bir reaksiya verilmir: “Bunun səbəbi isə Ermənistanın hər kəs tərəfindən forpost və təhkimli dövlət statusunda olmasını tanımasıdır. Yeni Ermənistan rəhbərliyinin sözlərinin heç bir hüquqi əsası yoxdur və bu rəhbərlik Rusiyaya güvənir. Çünki Rusiyanın mövcud geopolitik müstəvidə Cənubi Qafqazda Ermənistan kimi təhkimli dövləti itirmək istəmədiyinə əmindir. Yeni Rusiya birmənalı olaraq, Ermənistanı yox, Gümrünü itirmək istəmir. Tovuz hadisələri zamanı Rusiya izleyici pozisiyasına keçid aldı. Rəsmi İrəvan Rusiya tərəfindən yetərli dəstəyi görmədiyi halda, eyni zamanda Türkiyə Azərbaycan birliyinə müştahidə etdiyi halda, Rusiyani hərəkətə keçirmək üçün Ermənistanla Rusiya televiziyaya translyasiyasını dayandırdı. Bu, əslində rəsmi Moskvaya Gümrü mesajı idi. Bunun ardından isə biz Rusiyanın Qazaxıstan vasitəsilə Ermənistanı silahla təchiz etdiyini müşahidə etdik. Əslində Rusiya və Ermənistan mətbuatında yayımlanan yazılardan da görürük ki, həm Rusiya, həm Ermənistan Türkiyə Azərbaycan birliyindən, eləcə də, Türkiyə qoşunlarının Qarabağa girecəyi ehtimalından belə çox tədriqindir. Çünki, bu o deməkdir ki, artıq Dağlıq Qarabağ məsələsi daha böyük güclər arasında həll oluna bilər. Belə olan halda konkret olaraq uzanan və qələbə qazanan tərəf bəlli olacaq. Hər baxımdan Rusiyanın uduzduqları burada daha çoxdur. Ona görə də, hazırda Rusiya məşə Ermənistan vasitəsi ilə Azərbaycana əzələ nümayiş etdirmək adına təhditlər yağdırmağa başlayıb. Hesab edirəm, burada Azərbaycanın siyasi mövqeyi və iradəsi də, sınınanacaq. Çünki, böyük siyasi manevrlərdə böyük güclərin savaşı plasdarmına çevrilmək Azərbaycan üçün təhlükəli ola bilər. Digər tərəfdən Tovuz hadisələri zamanı, Ermənistanla silah təchizatı edən və ya silah təchizatı etmək üçün ərazilərdən istifadə edilən qonşu dövlətlərlə, yeni Gürcüstan, İran və Qazaxıstanla olan münasibətləri də diqqətdən kənar qoymamalıyıq. Yəni, hesab edirəm ki, Ermənistan kimi məşə bir dövlətin təhditlərindən daha çox qonşu dövlətlərin Azərbaycana qarşı olan münasibətlərinə diqqət yetirilməlidir”.

Daha sonra, partiya sədri Əsli Kazımova, Ermənistanın təhdidlərinə rəğmən ATƏT-in Minsk Qrupunun susqunluq nümayiş etdirməsinə də, münasibət bildirib: “ATƏT-in əsil simasını Tovuz eskalasiyası zamanı müşahidə etdik. ATƏT yağışdan sonra çıxan göbələyə bənzəyir. Savaş bitir sonra monitörinqə başlayır. Kimə lazımdır belə təşkilatın monitorinqi? Axı 30 ildə bu təşkilat nə etdi ki, indi nə edər? ATƏT-in Minsk Qrupu da, hesab edirəm Rusiyanın diktsəsi ilə hərəkət edən bir təşkilat formatında çalışır. Ona görə də, Azərbaycan münəqişə tərəfi olaraq, ATƏT-in Minsk qrupundan ya imtina etməlidir, ya da Türkiyənin də, iştirakı ilə yeni tərkibdə Minsk Qrupunun təşkilatı üçün təklif irəli sürməlidir”.

İnam Hacıyev

“Başqalarına ziyan vermədən yaşamağı öyrənməliyik”

İLHAM

Yaşadığımız dünyanın qəbul edilən və buna görə də, dəyərləndirilən müsbət xüsusiyyətləri ondan ibarətdir ki, normal dövlətlər insanlığa mühüm önəm verir və hakimiyyətlər vətəndaşlarının daha yaxşı yaşaması, təhlükəsiz ömür sürməsi, sosial-iqtisadi cəhətdən təmin olunması, hüquqi, demokratik imkanlardan bəhrələnməsi üçün hər cür şəraitlər yaradır. Xoş millətimizin halına ki, ölkəmizdə də, müasir dövrün demokratik tələbləri ən yüksək səviyyədə həyata keçirilməkdədir. Bu gün birmənalı fakt ondan ibarətdir ki, insanlar ölkəmizin yeraltı və yerüstü sərvətlərindən istədiyi formada bəhrələnməlidir. Konstitusiyanın 1-ci maddəsində qeyd edildiyi kimi hakimiyyətin mənbəyi xalqa məxsusdur.

Azərbaycan xalqı hakimiyyətin formalaşmasında yaxından iştirak edir və bu səbəbdən də xalq-hakimiyyət birliyi möhkəm əsaslara malikdir. Düzdür, bəzi hallarda insanlarımız bürokratik əngəllərlə, məmur özbaşnalığı ilə üzleşirlər. Xırda olsa qüsurlar, çatışmazlıqlar da ara-sıra gözə dəyir. Ancaq bütün bu hallar ümumi cəmiyyət həyatının həlli mümkünsüz görünən ağırlıq problemi kimi qiymətləndirilə bilməz. Çünki, Azərbaycanda ciddi və oturuşmuş dövlət aparatı mövcuddur ki, bu da imkan verir ki, problemlər ciddi nəticələrə gətirib çıxarmadan həll edilsin. Son vaxtlar ölkəmizdə aparılan sosial-iqtisadi islahatlar, kadr dəyişiklikləri dövlət quruculuğunun və idarəetmənin yeni dövrün tələbinə uyğun atılan addımı kimi qiymətləndirmək olar. Eləcə də korrupsiyaya, rüşvətçılığa yol verən icra hakimiyyəti başçıları, bəzi nazirlik əməkdaşlarının həbs edilməsi cəmiyyətin inkişafına mane olan yaraların təmizlənməsi istiqamətində sərt tədbirlərin daha bir nümunəsidir. Yəni, dövlət vətəndaşların yaşayışına və təhlükəsizliyinə mane olan hər bir problemi həll etməyə qadirdir. Yeter ki, vətəndaş məsuliyyəti olsun və qəbul olunan qanunlara, qaydalara riayət etsin.

Ancaq görünən odur ki, bəzən insanlar qanunlara əməl etmədikləri kimi, qaydalara da riayət etmirlər. Məsləhətləri, tövsiyələri də qulaqardına vururlar. Elə uzağa getməyə, koronavirusun ölkəmizə ayaq açmağa başladığı ilkin dövrdə insanların məsuliyyətsizliyi, qaydalara əməl etməmələri səbəbindən yoluxanların sayı artdı, ölümlər narahətədirici mərhələyə yüksəldi. Bir ara cərimələrin artırılması, həbs qəti imkan tədbirlərinin sayının çoxalması da bir işə yaramadı. İnsanlara koronavirusdan qorunmalarının vacibliyini məsləhət bilirdinsə, səni məsləhətinə görə peşman etdirdilər. Hərənün ağızından bir avaz gəlirdi. Bir qismi “Bu ABŞ-in, Avropanın hoqqasıdır” deyirdisə, başqa bir qismi də “siyasi oyundur, baş qoşmağa, oyuncağa çevrilməyə dəyməz” deyirdilər. Elələri də vardı ki, bir qəddərdə uzağa gedərək, virusun bialoji silah olduğunu və insanları bir növ manqutlaşdırmağa hesablandığını bildirdilər. Haqlı olduqlarını sübut etmək üçün sosial şəbəkələrdə videolar, xarici mətbuatdan əldə etdikləri statusları da paylaşdılar. Nəhayət insanlar yaxınlarının bu virusdan əziyyət çəkdiqlərini gördüklərindən və bununla paralel olaraq dövlətin sərt karantin qaydalarını tətbiq etməsi nəticəsində koronavirusu lokallaşdırmaq mümkün oldu. Artıq müsbət dinamika müşahidə olunmaqdadır. Lazımdır ki, bu vəziyyəti saxlamaq və koronavirusun tamamilə sıradan çıxarılmasını nail olaq. Bunun üçün maskadan istifadə edilməli və sosial məsafə qaydalarına riayət olunmalıdır.

Nəzərə almaq lazımdır ki, bir nəfərin məsuliyyətsizliyi səbəbindən onlarla insan əziyyət çəkə, ziyan görə bilər. Avstriya psixoloqu, psixanalisti Ziqmund Freyd deyirdi ki, “bu gözəl həyat təkə bizim deyil. Bu həqiqəti anlayıb başqalarına ziyan vermədən yaşamağı öyrənməliyik”. Həm də, “Hamı bir nəfər üçün, bir nəfər hamı üçün” tezisinin reallaşmasına çalışmalıyıq. Məhz bu halda, bənkini, pandemiyanı məhv etmək olar, eləcə də qarşıda dayanacaq istənilən maneəni keçmək mümkündür.

“Kütləvi ibadətlərin təşkili zamanı virusa yoluxma hallarının artması ehtimalı daha çoxdur”

Hər il Qurban, Ramazan bayramlarının, Məhərrəm ayının İslam dininin qaydalarına görə qeyd edilməsi ölkəmizdə dini etiqad azadlığının, mənəvi dəyərlərimizə bağlılığın nəticəsi olmaqla, inaclarıma sadiqlik kimi də yaşadırlar. Lakin realıdır ki, bütün sahələrdə problemlər yaranan, dini ayinlərin, mərasimlərin keçirilməsinə də təsir edən pandemiya şəraitində inaclarda dövrün tələblərinə uyğun həyata keçirilir. İnsanların qapalı məkanda kütləvi toplaşması ilə daha çox yoluxma hallarının baş verməməsi üçün yas mərasimlərinin daha az insanların iştirakı ilə keçirilməsi əhalinin sağlamlığı naminə tətbiq olunan məhdudiyyətlərdir. Bu cür profilaktik tədbirlərə yaxınlaşmaqda olan, İslam dininin müqəddəs tarixi günlərindən sayılan Məhərrəm ayında da əməl edilməlidir”. SİA-nın verdiyi məlumatla görə, bunu Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva deyib.

məhdudiyyətlər nəzərdə tutulur. Çünki pandemiya görə təkə Azərbaycan deyil, bütün müsəlman ölkələrində həmin günün özünəməxsus ayinlərinin evlərdə təşkili daha məqsədəuyğun hesab edilir. Bütün bunlarla yanaşı Aşura mərasiminə uşaqların aparılması onların sağlamlığını təhlükə qarşısında qoyur. Çünki, həmin mərasimdə iştirak edən insanlardan kimsə infeksiya xəstəliklərin daşıyıcısı ola bilər. Koronavirus, vərəm kimi təhlükəli xəstəliyin daşıyıcısı olan hər hansı bir şəxs orada iştirakı onlarla başqa adamın potensial vərəm xəstəsi olmasına səbəb ola bilər. Hava-damcı yolu ilə yayılan bu xəstəliklər uşaqları daha tez yoluxdura bilər. Uşaqların orqanizmləri zəif və yenice formalaşan olduğundan, onlar təhlükəli və güclü viruslara daha tez yoluxurlar”.

Sədaqət Vəliyeva əlavə edib ki, İslam dininin əsas qayəsi insanları birliyə, həmrəyliyə dəvət etmək, mərhəmət göstərmək, xeyirxah əməllərə çağırışıdır. Bu mənada, pandemiya dövründə Məhərrəm ayına xas inacları fərqli yollarla yerinə yetiriləcək və Aşura günündə xəstələrə yardım məqsədilə Mərkəzi Qan Bankında qanvermə aksiyalarının keçirilməsi, xəstəlikdən əziyyət çəkənlərə həyat verilməsi Tanrı məqamında ən böyük savab, insanlıq, mərhəmətdir. Həmin gün kimsəsiz, azmənatlı ailələrə yardım, valideyn himayəsindən məhrum uşaqlara nəvəziş göstərmək, uşaq evlərindəki körpələrə baş çəkmək insanlıq naminə edilən xeyirxahlıqdır.

BakuBus-un problemləri - BNA onları nə zaman aradan qaldıracaq?

Yaxud, sənişinlər əvvəlki komfortu və rahatlığı hiss etmirlər

Hər gün səhər saatlarında jurnalistlər binasındakı mənzilimdən çıxıb, ictimai nəqliyyatla, lap dəqiq desəm, BakuBus-a məxsus 125 sayılı avtobusla işə gedirəm. Əslində, barəsində söhbət açacağım mövzu yalnız mənə deyil, eləcə də paytaxtın digər sakinlərinə aiddir.

Aiddir

ona görə ki, əvvəl-əvvəl hər birimizin sevincinə səbəb olan və xidmətinə görə seçilən "qırmızı avtobuslar" rahatlığına, komfortuna və s. üstün xüsusiyyətlərinə görə daha əvvəlki vəziyyətin üzərindən çalın-çarpaz xətlər çəkib. Daha heç kim bir tərəfi əyilmiş və qəza şəraitində idarə edilən, yol-nəqliyyat qaydalarını pozan, kobud sürücülərin qoşduqları və baş apararı qurğunun istifadəsi, avtobusların intervallarının qısaltılması və dayanacaqlarda vaxtında çatması, dayanacaqlarda quraşdırılmış ekranlarda marşrut xəttinin göstərilməsi, növbəti avtobusun neçə dəqiqədən sonra dayanacağı barədə məlumat və s. kimi məsələlər də buna sübutdur. Həmin vaxtlar düşünürdük ki, artıq paytaxt sakinlərinin yerdə qalan problemlər də aradan qaldırıldı, fəqət...

Nəzərə alarsaq ki, həmin ərəfədə işə gecikmə və s. problemlər yaşanır, bu zaman əlavə şərhə də ehtiyac qalmır

Daha bir fakt budur ki, BakuBusun əvvəl-əvvəl tətbiq etdiyi bir sıra ənənələri artıq yoxa çıxmağa başlayıb. Intervaldan başlayaraq, dayanacaqlardakı problemlər yavaş-yavaş vətəndaş narazılığını artırmaqdadır. Hətta bəzən həmin problemlər nəticəsində vətəndaşlar arasında qarşıdurmalar yaşanır, sürücülər isə necə deyirlər nə eşidir, nə də görürlər. Sanki bir robot kimi pərçimləniblər sükən arxasına və ara-sıra mikrofon vasitəsi ilə "sıxlaşın" komandasını verməklə məşğulduurlar...

Məsələ ondadır ki, mənim sənişin olaraq istifadə etdiyim 125 sayılı marşrut xəttindəki avtobuslar adi intervallara belə əməl etmirlər. Onlar ya ard-arda gəlir, ya da bir avtobus getdikdən sonra növbəti avtobusu az qala 15-20 dəqiqə gözləməli olursan. Nəzərə alarsaq ki, həmin ərəfədə işə gecikmə və s. problemlər yaşanır, bu zaman əlavə şərhə də ehtiyac qalmır.

El arasında "basabas", yeni insan sıxlığının olması faktı demək olar ki, həllolunmaz

problemlər çevrilib və BakuBus rəhbərliyi, eləcə də Bakı Nəqliyyat Agentliyi (BNA) günün pik saatlarında avtobus saylarının artırıldığını desələr də, bu fikirlər yalnız sözdə qalır, əməldə isə təəssüf ki, heç nə görünmür. İnsanların avtobuslarda sıx şəkildə gedib-gəlmələri, bəzi insanların isə öndən minib arxaya keçməmələri, bəzi sürücülərin isə bu məsələni ümumiyyətlə yerində tənzimləməmələri onsuz da işə gedən və işdən qayıdan sənişinlərin ciddi narazılıqlarına səbəb olmaqdadır.

Pandemiya zamanı avtobuslardakı sıxlıq aradan qaldırılmır, ancaq heç kim virusa yoluxmaq istəyində də deyil

Təəssüf ki, bu məsələ özünü pandemiya zamanında da göstərməkdədir. Bəllidir ki, dövlət koronavirus pandemiyası başlayan gündən vətəndaşların sağlamlıqlarının mühafizəsinə biganə qalmadı və əlində olan bütün imkanlardan istifadə etdi, bu gün də etməkdədir. Virus infeksiyasının gah artması, gah da azalmasına baxmayaraq, insanlar artıq bu məsələyə ciddi yanaşırlar və əlbəttə ki, heç kim yoluxmaq, ya da yoluxmasını ailəsinə keçirmək istəyində, niyyətində də deyil. Üstəlik avtobusların ünvanlarına gec gəlmələrinin sıxlıq yaratması, hətta bir çox sənişinlərin avtobuslara minmə bilməməsi problemləri qalmaqda, artmaqda davam edir. Əlavə də virusa yoluxma ehtimalı demək olar ki, hər zaman pik nöqtədədir. Avtobusların əksəriyyətində dezinfeksiyaedici məhlullar bitərkən, yeniləri ilə əvəzlənmir. Bax belə vəziyyətdə BakuBusdan istifadə edən sənişinlər hər gün eyni vəziyyəti yaşamaqdadırlar. BakuBus isə "kifayət qədər ehtiyat avtobuslarımız var və onları əlavə olaraq xətlərə buraxırıq" kimi açıqlamaları sadəcə və sadəcə sözdədir. İnanmırlarsa, bir gün bizimlə səhər saatlarında bir neçə dayanacaqda səfər edib, mövcud problemləri öz gözləri ilə görsünlər.

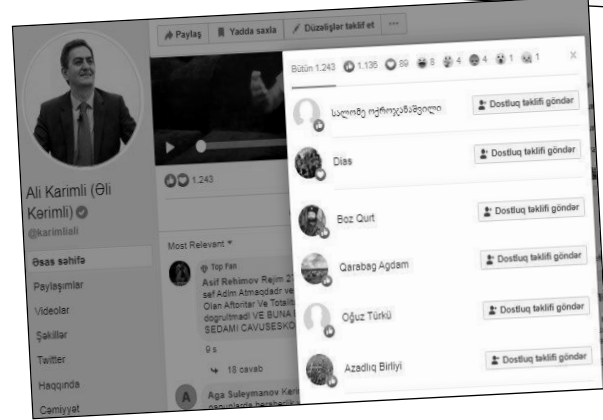
Təəssüf ki, BNA və BakuBus rəhbərliyi ilə əlaqə yaratmağa imkanımız olmadı, amma buna baxmayaraq, mövzunu gündəmdə saxlamaqla yanaşı, onların da fikir və rəylərini öyrənmək bizim üçün xoş olardı. Çünki içi mənqarışiq, BakuBusdan istifadə edən bir çox vətəndaşlarımız yavaş-yavaş artan və həll olunmayan problemlərin aradan qaldırılmasını gözləyirlər, üstəlik qarşıdan soyuq havalər da gəlməkdədir...

R. RƏSULOĞ

P.S. Burada sadəcə BakuBusun bir marşrut xətti ətrafında mövcud problemlərdən bəhs olundu, görəsən digər xətlərdə vəziyyət nə yerdədi

Əlişkanın belarus çastuşkaları Yaxud, "inqilab"-zad bunlarlıq deyil...

Son günlər "Milli Şura"-AXCP cüt-lüyü yenidən əvvəlki-lər tək həvəyə gəlib, "inqilab" xülyalarına dalmağa başlayıblar. Lap bir zamanlar Gürcüstanda, Ukraynada, Ermənistanda olduğu kimi, indi də Belorusda baş verən hadisələri dərhal öz təbirlərinə "azərbaycanlaşdırır", bizi heç bir aidiyyəti olmayan və tama-

milə fərqli siyasi baxışları olan hər hansı olayın guya burada da baş verəcəyi ətrafında tələklilik sərgiləyirlər. Daha dəqiq desək, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Gültəkin Hacıbəyli, Qənimət Zahid, Sevinc Osmanqızı və daha digərləri vuruha-vurla ictimai rəyə belarus çastuşkalərini sıramağa cəhdlər göstərirlər.

UNO humanoidləri, heyvanlar və qərübə məxlulqlar...

Xüsusi də AXCP sədri "Osmanqızı tv"də, "Azərbaycan saatı"nda, "facebook" səhifəsində Belorusdakı kirli siyasi oyunlardan çuğa gələrək özünə olan (digərləri onu maraqlandırmır əslində-R.N.) "dəstəklərdən" xırdalayır. Amma həmin "dəstəklərin" ona kimlər tərəfindən verildiyinə diqqət yetirdikdə, bu adamın həqiqətən də nə qədər kəmsavad və hörmətsiz biri olduğunu daha dərindən dərk edirsən. Sosial şəbəkələrdə Ə.Kərimlinin kimşeyə lazım olmayan tullantı fikirlərinə "dəstək" verənlərin bir çoxunun adları nəinki milli, heç insani keyfiyyətlərə belə aid deyilmiş. Adam lap matü-məttəl qalır ki, əcəba, bunlar kimlərdir? Yoxsa Ə.Kərimliyə dəstəyi verənlər heç yer adamları deyil? Bəlkə UNO humanoidləri və s. bizi bəlli olmayan canlılardır?

Misal üçün, birinci şəkildə onun YouTube kanalındakı müsahibəsi görünür. Onu dəstəkləyən və rəy yazanların adlarına nəzər salarkən isə...

Mərhum Müəmmar Qəddafi o biri dünyadan AXCP-"Milli Şura" cüt-lüyünə "dəstək" göstərmiş...

Və ya növbəti şəkildə onun Facebook-dakı eyni videosunu bəyənənlərin, rəy yazanların "nikneym"lərinə baxarkən, yenə də eyni düşüncələrə dalırsan ki, yox, Ə.Kərimliyə dəstək göstərənlərin ümumiyyətlə adam-zad cinsinə heç bir dəxilləri-filanları yox imiş. Gəlin bir yerdə o adları nəzərdən keçirək:

"Alo Telekom", "Baba Telekom", "Mexanik Lombo", "Qoca qartal", "Nu Ko", "Ema Geya" (!?) və s. Hətta, Əli Kərimlini bəyənənlərin sırasında "Müəmmar Qəddafi" də var ki, yəqin o biri dünyadan AXCP və "Milli Şura"-nın belorus çastuşkalərini bəyənir, üstəlik dəstək də göstərir.

Mən hələ "Boz qurd", "Sarı tülkü", "Ağ çaqqal" və başqalarını demirəm. Kənardan baxan elə sanar ki, Ə.Kərimli zoomüxalifətçiliklə də məşğuldur və heyvanlardan birmənəli dəstək almağı da bacarımış.

Bir sözlə, saxta insanlar, trollar və daha nələr və kimlər. Ə.Kərimli isə "Milli Şura"dakı yandaşları ilə əməlli-başlı çastuşkalərə keçib, hətta elə çastuşkalər deyirlər ki, belə getsə özlərinə qrup yaradıb orda-burda konsertlər də təşkil edəcəklər. Təki belə olsun, çünki "inqilab"-zad bunlarlıq deyil...

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Prokurorluq Abşeronda baş vermiş insidentlə bağlı məlumat yaydı

Avqustun 18-də saat 14 radələrində rayon ərazisində inşa olunan hündürmərtəbəli yaşayış binasından ustanın yığılaraq aldığı xəbərlərdən ölməsi barədə Abşeron rayon prokurorluğuna məlumat daxil olub. Baş Prokurorluqdan SİA-ya verilən məlumata görə, dərhal prokurorluq əməkdaşları tərəfindən məhkəmə-tibb ekspertinin iştirakı ilə hadisə yerinə və meyitə baxış keçirilmiş, digər prosesual hərəkətlər yerinə yetirilib.

İlkin araşdırmalarla müəyyən olunmuşdur ki, həmin gün saat 13 radələrində 1992-ci il təvəllüdü Hüseyinov Savalan İmamverdi oğlu "Diadem" MMC tərəfindən rayonun "Stansiya Sumqayıt" adlı yaşayış massivində inşa olunan hündürmərtəbəli yaşayış binasının 7-ci mərtəbəsində suvaq işləri görürkən yığılaraq aldığı xəbərlərdən ölüb.

Faktla bağlı Abşeron rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 222.3-cü (tikinti, mədən işlərinin və sair işlərin aparılmasının təhlükəsizlik qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, o cümlədən zəruri ekspertizalar təyin olunub. Hazırda iş üzrə zəruri istintaq hərəkətləri davam etdirilir.

Ermanın baş naziri Nikol Paşinyan, hakimiyyətdə olduğu bu iki ildən də çox müddətdə, həqiqətən də erməni xalqının qorxulu kabusuna çevrilib. Əgər Serj Sarkisyanın 10 illik prezidentliyi Ermənistan xalqının yaddaşında qorxulu bir kabus kimi həkk olundusa, bu kabusu indi də Nikol Paşinyan yaradır. Ermənistanla bağlı proqnozlar özünü tam doğrultdu. Bu belə də olmalı idi. Çünki istər Paşinyan, istərsə də Sarkisyan eyni düşüncəyə malik olan Ermənistan xalqının yaddaşında qorxulu bir kabus kimi həkk olunub, olunacaq. Və bu günlərdə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın BBC-yə verdiyi müsahibə zamanı səsləndirdiyi fikirlər ona xalq ilə ciddi problemlər yaradıb. Çünki dedikləri ilə əməlləri üst-üstə düşür.

Paşinyan müsahibəsində seçkilər zamanı Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə sülhə dair verdiyi vədlərə əməl etmədiyi faktıyla üz-üzə qoyuldu. Həmçinin, bu gün iqtisadi problemlər mənğənəsində boğulan Ermənistanda iqtisadi problemlər daha da artaraq pik nöqtəsinə çatıb. Ən əsas problem isə, bütün bəşəriyyəti bürüyən "COVID-19"la mübarizədə də Ermənistan daha ciddi uğursuzluqlar əldə edib. Bütün bu problemlərlə növbəti kabus isə iyulun 12-də Paşinyanın Tovuzda qəflətən Azərbaycan qarşı tərribatı idi. Hakimiyyətə gəlməklə Paşinyan sərəmsəm bəyanatları ilə elə ilk gündən Rusiya ilə Ermənistan arasında gerginlik yaratdı. Siyasətdən bixəbər olan küçə "demokrat" Paşinyan elə zənn etdi ki, tərribat törətməklə hər şeyə nail ola biləcək. Alınmayanda başladı Rusiyanın ünvanına sərəmsəm bəyanatlar verməyə. Nəticə nə oldu. Elə iyulun 12-də qəflətən Azərbaycan sərhədlərini pozaraq Tovuz istiqamətində tərribat törətmək istədi. Nəticədə də güclü Azərbaycan Ordusu və əzmkar əsgərlərimizin rəşadəti nəticəsində erməni diğalarını yerində otuzdurdu. Bax, budur, Paşinyanın "siyasəti".

Kimdir? Nədir? Ermənistan Bu danılmaz faktordur ki, Ermənistan zaman-zaman sülh danışıqlarından yayınmaq üçün cəbhədə tərribatlar törədib. Son hadisələr isə birbaşa Ermənistanın daxilindəki ziddiyyətlərlə bağlıdır. Bu gün bir tərəfdən Ermənistanın daxili siyasi çekişmələr pik həddə çatıb. Digər tərəfdən Paşinyan hökuməti koronavirusun sürətlə yayılmasının qarşısını heç cür ala bilmədiyinə görə daxili təzyiç və qınaqla üzə-üzə qalıb. Buna görə Ermənistan iqtidarı cəbhədə tərribatlar törədərk diqqəti daxili problem və ziddiyyətlərdən yayınmaq yolu tutub. Bu işğalçı dövlətin köhnə oyunlarından biridir. Əsas olan odur ki, hər belə tərribat Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin ifşasını sürətləndirir, Azərbaycanın öz torpaqlarını azad etmək üçün siyasi və hüquqi baxımdan mövqələrini möhkəmləndirir. Tarixi başdan-başa saxtakarlıqlardan, xalqımıza qarşı soyqırımlardan, quldurluqdan ibarət olan cinayətkarlar, oğrular, saxta demokrat cildinə girmiş diktatorlar ölkəsi hər addımı ilə öz sonunu yaxınlaşdırır. Elə Nikol Paşinyanın BBC-nin

"HARDtalk" proqramına verdiyi müsahibəni izlədim. Qeyd edim ki, müsahibəni izləməklə bir daha şahid olursan ki, Ermənistanın baş naziri Paşinyan siyasi lider olaraq, acizane və rəzil duruma düşməsi bir daha onun savadsızlığını göstərir.

Faktları

çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələri işğalçı ordudur və siz Dağlıq Qarabağa girərək o ərazinin sizin olduğunu iddia etməyə çalışırsınız. Siz açıq-aşkar sülhpərvər deyilsiz" ittihamını vurdu.

Göründüyü kimi, dalana aparan yol bir daha göstərdi ki, Azərbaycan haqq yolundadır, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin siyasəti qarşısında duruş getirə bil-

olduğunda və bu, ölkə daxilində hələ bir formada işləyəndə xaric üçün başqa şey fikirləş. Çünki beynəlxalq platformalarda sənin populizmin faciəyə çevrilir. Özündən başqa, ölkəni də pis vəziyyətə qoyursan".

Digər erməni siyasətçisi Mihran Hakobyan da Paşinyanın müsahibə nəticəsində Ermənistanı ciddi zərbə vurduğu qənaətindədir: "BBC-nin "HARDtalk" formatı çox vacib xüsusiyyətə malikdir: məhz başlanğıcdan xəbərdarlıq edirlər ki, ağır və əlverişsiz suallar olacaq. Paşinyan isə bunlara hazırlaşmamışdı. Yaxşı, ölkəni bu qədər sevmək olar? Həmvətənlərə bu qədər nifrət etmək olarmı ki, bu adam hamını utanırdan kərdərlənməyə məcbur edir? Niyə, xalqımızın hansı günahına görə bu adam ingilisdilli auditoriya qarşısında bilmədiyi dilə özünü alçalmağa razı oldu.

peşə fəaliyyətinə bəslədiyi tələbkərligi, hörməti ortaya qoydu. Hiss olundu ki, Ermənistanın bölgədə yaratdığı problemin kökünü hətta Paşinyanın özündən belə yaxşı bilir. Bu da Ermənistanın baş nazirini mat vəziyyətinə salmaqla nəticələndi. Həmin televiziyanın nüfuzu elədir ki, Paşinyan yalnız Ermənistan ictimai rəyində deyil, eləcə də bütün dünyada rəzil və rüsvay oldu. İstənilən qələbənin qazanılması gərgin əməkəndən keçir. Həmin jurnalist bu əziyyəti çəkmişdi. Bununla yanaşı, Ermənistan tərəfinin arqumentsizliyi də burada mühüm rol oynadı. Ermənistan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və onun nəticəsində baş verən işğal faktoruna heç cür haqq qazandıra bilməz. Ermənistan ölkə olaraq Azərbaycanın Dağlıq Qarabağdan kənarda olan 7 rayonunu işğal edib. Bu bütün beynəlxalq qətnamələrə, hüquqa ziddir. Paşinyanın yerində kim olsaydı belə, bunun qanuniliyini əsaslandıra bilməzdi. Paşinyanın şəxsi göstəriciləri də çox aşağıdır. Hakimiyyətə küçədən gələn bu adam siyasəti diletantcasına bilir. Müsahibənin gedişi zamanı istər onun xarici dili bilmə səviyyəsi, istərsə də suallara verdiyi cavablardakı ritorikadan hiss edildi ki, Paşinyan həmin "dueldən" məğlub ayrıldı. Hakimiyyətə gəldiyi qısa vaxt ərzində onda dəyişən yalnız zahiri görkəmi və varidat əldə etməsi olub. Burada başqa bir detal da üzə çıxdı. Bilirsiniz ki, Paşinyan da jurnalistdi. O, iki jurnalist arasındakı polemikada belə uduzan tərəf oldu. Bununla da sübut etdi ki, heç jurnalist kimi də təcrübə yığa bilməyib. Hazırkı jurnalist olsaydı, ən azından vəziyyətdən çıxış yolu tapa bilərdi. Bilirsiniz, istənilən polemikada arqumentləri doğruya, haqqa söykənən adam qalib olur. Paşinyan yalan danışıqları üçün aqibəti bundan artıq olamalıydı".

Bu məqam isə Paşinyanın reytingi üçün növbəti zərbə olacağı la-büddür. Çıxış yolu axtarışında gərəsən bu rəzillikdən sonra Paşinyan nə edəcək?. Bunu isə zaman göstərəcək. Bir sözlə, Paşinyan ən optimal variantı tapa bilməsə, görünür xalqı onu elə gəldiyi küçəyə də atacaqlar. Nece deyərlər, hayla gələn, vayla gedəcək. Artıq bu faktın gerçəkliyi göz önündədir.

A.SƏMƏDOVA

Erməni xalqının qorxulu kabusu...

Paşinyanın BBC-yə müsahibəsində bunu bir daha göstərdi

əsaslanmayan Paşinyanın xarici siyasəti...

Danılmaz faktordur ki, tarixi saxtalaşdırmaq olmaz. Lakin Paşinyan bu iki ildən çox hakimiyyətdə olduğu müddətdə keçirilən bütün görüşlərində, verdiyi müsahibələrdə həmişə saxta faktlarla çıxış edib. Bu dəfə də eyni hərəkət etdi. Paşinyanın BBC-nin "HARDtalk" proqramına verdiyi müsahibə zamanı, məhz aparıcının "Ermənistan ordusu tərəfindən Dağlıq Qarabağda törədilmiş hərbi cinayətlərin müqabilində üzr istəmək niyyətiniz varmı" sualına konkret cavab ala bilməməsi və "aydındır, sizin üzr istəmək niyyətiniz yoxdur" deməklə sualını yekunlaşdırması, rəsmi Yerevanın nə əvvəllər, nə də sonralar problemin həllində konstruktiv mövqə bildirmədiyinin sübutudur ki, aparıcı sualını təkidlə təkrarlayaraq, baş nazirdən rəşional açıqlama ala bilmədi.

Ən maraqlı məqam isə, jurnalist S.Sakur Paşinyana iki ölkə arasında sülh danışıqları ilə sualla cavab idi. "Siz hakimiyyətə gələndə Azərbaycanla sülh üçün cığırın tapılacağı vədini vermişdiniz, halbuki ötən ay yeni döyüşlər, yeni münaqişə, hər iki tərəfdən hərbiçilərin həlak olmasını gördük. Sanki Ermənistan əvvəlki təcrübəsini davam etdirir və vəd edilən dəyişiklik baş vermir?" suala yenə də Paşinyan ənənəvi saxta üsulu ilə cavab verməyə çalışdı. Amma onun bu cəhdə də iflasa uğradı. Çünki S.Sakur onun üzünə "Sizin iddia etdiyiniz minillik tarixinizə girməyə niyyətimiz yoxdur. Bizim məqsədimiz hazırkı reallıqlara baxmaqdır. BMT-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının işğal olunmuş ərazilərindən dərhal çıxarılmasını tələb edən qətnamələr var. Beynəlxalq hüquq

məyib, bundan sonra da getirə bilməyəcəklər.

"Lragir.am" yazır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev siyasəti qarşısında Ermənistanı baş naziri Nikol Paşinyanın duruş getirə bilməməsi real faktordur. Baş verənlərə diqqət yetirmək kifayətdir. Ekspertlər bildirirlər ki, Paşinyanın ittihamlara vermək istədiyi cavablar məntiqsiz və əlaqəsiz idi. Və Paşinyanın BBC-yə müsahibəsi ilə Ermənistanın işğalçı siyasətdən əl çəkməməsi bütün dünyaya bəlli olmaqla yanaşı, həm də Paşinyanın xarici siyasət sahəsində naşı olduğunu bəlli etdi.

Qaşik Hambaryan: "Paşinyan növbəti dəfə sübut etdi ki, heç bir biliyə sahib deyil"

Politoloq Qaşik Hambaryan bu xüsusda bildirir: "Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın Britaniyanın BBC telekanalının məşhur "HARDtalk" verilişinə müsahibəsi növbəti dəfə sübut etdi ki, Nikol heç bir mövzu ilə bağlı dərin məlumatlandırılmış deyil, biliyə sahib deyil. Bundan başqa, heç bir əlaqəyə malik olmadığını özünə aid etməkdə tərəddüd etmir, həyata keçirmədiyi və uğursuz vədlərini "unudur". Məsələn, Nikol müsahibə zamanı Qarabağdakı rejimi danışıqlar prosesinə daxil etmək barədə uğursuz planına tamamilə toxunmadı. Çünki bu zaman onu daha çətin suallar gözlədiyini başa düşdü və bundan qorxdı. Amma buna qədər dedikləri də özünü bəbirçiyə duruma salmasına yetdi".

Ermənistan Respublika Partiyasının sədr müavini Armen Aşotyan da müsahibəyə görə Paşinyanı sərt tənqid edənlər sırasındadır: "Nikolun BBC-yə verdiyi müsahibəsindən uzun-uzun yazmaya-cam. Dözülmez dərəcədə populist

Rasim Quliyev: "Paşinyan yalnız Ermənistan ictimai rəyində deyil, eləcə də bütün dünyada rəzil və rüsvay oldu"

Bu rüsvayçı müsahibə bir daha Paşinyanın nə dərəcədə savadsız, səriştəsiz, xəyalpərəst "siyasətçi" olduğunu göstərdi. Paşinyanın belə rəzil vəziyyətə düşməsinə başlıca rol müxbirin ədalətli mövqeyi, yoxsa erməni baş nazirin arqumentsizliyi oynadı? "Resurs" Analitik İnformasiya Mərkəzinin rəhbəri Rasim Quliyev açıqlamasında bildirib ki, həmin jurnalistin simasında onun bütün savadlı, cəsarətli jurnalistlərə hörməti artıb: "Jurnalist çox hazırlıqlı idi. İkincisi, həmin jurnalist

"Paşinyanın siyasi arenada günləri daralır"

politoloq Fikrət Sadiqov deyib. Politoloqun sözlərinə görə, müsahibə onu da göstərdi ki, BBC-nin müxbirinin Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən xəbəri daha çoxdur, nəinki, Paşinyanın: "Çox sərt və konkret suallara Paşinyan sadəcə olaraq Paşinyanın yayımaq, sərəmsəm fikirlər bəyan etməklə məsələdən xəbərsiz olduğunu bir daha sübut etmiş oldu. Paşinyana ünvanlanmış suallara verdiyi səviyyəsi cavablardan belə nəticə çıxarmaq olar ki, onun bir çox məsələlərdən xəbəri yoxdur. Və o, özünü demokrat hesab edən bir siyasətçi kimi onun Xocalı ilə bağlı cavabı tam mənada özünü həmin rejimin parlaq nümayəndəsi kimi göstərdi". F.Sadiqov vurğulayıb ki, artıq dünyaya Xocalını bir soyqırım kimi tanıyır: "Bu məsələ fonunda Paşinyan saxta tarixə üz tutur, keçmiş yada salamağa çalışır. BBC-nin müxbiri də özlüyündə onun tutarsız cavablarına çox sərt reaksiya verdi. Çünki Paşinyan faktiki olaraq heç bir suala cavab verə bilmədi. Bu da o deməkdir ki, ya Paşinyanın psixi durumu stabil deyil, ya da ki, o, müvəqqəti olaraq təsadüfi bir ünsür kimi hakimiyyətə gəlib. Ona görə də, düşünürəm ki, siyasi arenada onun günləri uzun müddətli olmayacaq".

Aysel Məmmədova

Müasir milli ailə dəyərlərinin problemləri

Cağdaş dünyamızda gedən proseslər, qloballaşma, texnologiyaların inkişafı, xalqların inteqrasiyası, internet və virtualaşma kimi yeni düşüncə-informasiya modellərinin zərbələri Azərbaycan ailəsindən də yan keçməyib. Bu inkişaf bir tərəfdən müsbət yeniliklər gətirsə də, digər tərəfdən milli-mənəvi dəyərlərin aşınmasına, Azərbaycan ailə institutunun deformasiyaya uğramasına aparıb çıxarır. Milli ailə modeli hər zaman Azərbaycanda müqəddəs ocaq, kiçik dövlət hesab olunub.

Bəs günümüzdə bu sahədə durum necədir? Azərbaycan ailəsində yaranan problemlər doğrudanmı dünyada gedən inkişafdan, dəyişən zamandan qaynaqlanırlar? Yeni texnologiyalar vasitəsilə tanış olub ailə qurmaq lazımlı və uğurludurmu? Bu bölmədə mənəviyyatımızın əsas problemlərindən danışacağıq, yazarlarımızı, düşünce adamlarımızı bu milli məsələ ətrafında müzakirələrə dəvət edəcəyik.

Günəl Əliyeva yazır ki, ailə quran gənclər bəzən sadəcə evlənmək məqsədi ilə ailə qururlar. Bu da təbii ki, sonradan mənfi nəticələrə səbəb ola bilər. Bizim ailə mentalitetimizə əsasən müəyyən yaşa qədər ailə qurmalıdırlar. Əks təqdirdə onlar evdə qalmış sayılır. Təbii ki, bütün bunlarında təsiri var. Və nəticə olaraq ailədə adi bir çətinlik yaranan kimi problemlərə yaranmağa başlayır.

Ənənəvi ailə modeli dedikdə, keçmişdə qurulan ailələr misal göstərirdim. Analarımız-atalarımız həmişə öz ailələrinin nə qədər möhkəm olduğunu, adi problemləri böyütmədiklərini xatırladırlar. Əslində biz baxdığımızda bunun doğru olduğunu görə bilərik. Valideynlərimiz bizə də adi problemləri böyütməməyimizi, ailəmizə sahib çıxmağımızı istəyirlər. Əslində biz nə qədər istəsək də bu alınmır. Bunun tək bir səbəbi var: Keçmişdə insanların gözləntiləri bu qədər deyildi. Amma yaşadığımız müasir dövrün gözləntiləri də çox olur. İstəklərimiz çox olduqca gözləntilərimiz də çox olur. Və adi bir problemdən başlayaraq yeni problemlər yaranır.

Bugünkü dövrdə ailələrin dağılmasına müxtəlif problemlər səbəb ola bilər. Ən əsas təsir isə kənar amillərin yaratdığı təsir olur. Bunlar da əsasən valideynlər olur. Bir evdə yaşamaq, yeni şəraitə adaptasiya olmaq hər kəs üçün eyni olmur. Hər insan eyni şəkildə adaptasiya olunmur. Bu zaman digər tərəf də qarşı tərəfin adaptasiya olunmasına şərait yaradılmıdır. Ən əsası tərəflər arasında olan problemlərə valideynlər qarışmasa daha yaxşı olar, hətta kişi və ya qadın kömək üçün valideynlərinə müraciət etsələr belə, valideynlər onların məsələsinə qarışmamalıdırlar. Çünki hər valideyn öz övladının tutduğu mövqedən məsələyə yanaşmağa çalışsa bu zaman problem daha da böyüyəcək. Onun üçün insanlar problemlərini öz aralarında ünsiyyət quraraq, bir-birini dinləyərək həll etsələr problem o qədər də böyüməz. Necə deyirlər: iki tərəf arasında olan münasibətə üçüncü tərəf qarışmamalıdır.

Ailə hər insanın zənginliyidir. Ailəni qurmaq deyil, onu qorumaq gerekir. Ailə iki nəfər arasında olan sevgi, hörmət, düzgünlük əsasında qurulmalıdır. Necə gəldi qurulan ailələrin sonu belə olmur. Ailə sözünün deyil, ailə yükünün ağırlığını çəkə bilmək lazımdır. Ailə qurarkən gəncləri məcbur etməməliyik. Hər kəs müəyyən yaşa gəldikdə ailə qurmaq istəyir. Bu zaman onlar valideynlərinin məsləhətinə qulaq asaraq və ya öz seçdikləri biri ilə ailə həyatı qura bilməlidir.

Dövr müasir dövrdür. Mən psixoloq olaraq düşünürəm ki, ailə qurmamışdan əvvəl cütlüklərlə psixoloq arasında konsultasiyalar aparılsa gözəl olar. Ən azından 1-2 konsultasiya. Məsləhət hər zaman gözəldir. Təbii ki, ailə qurmamışdan əvvəl valideynlərimiz kifayət qədər məsləhət verməyə çalışır. Amma psixoloqla da görüşə yaxşı olardı. Kişi və qadının gələcək arzularını, istəklərini deməsi, psixoloqun onlara məsləhət verərək, sonda seçimi onların öhdəsinə buraxması gözəl olardı.

Ailəmizə sevrək sahib çıxmalıyıq. Sevgi hər şeyin başlanğıcıdır. Ailənin olması vacibdir. Ailə sevincləri, üzüntüləri ilə gözəldir. Ailənin özəyi möhkəm qurularsa və qorunularsa biz bu zaman xoşbəxt olan ailədən söz açə bilərik. Və sonda xoşbəxt ailə mənim üçün:

- 1) Bir-birinə sevgi və hörmətlə yanaşmalı;
- 2) Biri-birinə inanmalı və güvənməli;
- 3) Biri-birinə verdikləri sözü unutmamalı

Cəmilə Çiçəyin fikrincə, qlobal bir dünyada yaşadığımızdan artıq Azərbaycan ailəsi məhfumu deyiləndə, yalnız Şimali Azərbaycanda yaşayan, 10 milyon insanı əhatə edən ailə institutları deyil, eyni zamanda dünyanın müxtəlif yerlərinə səpələnmiş 50 milyona yaxın soydaşımız, həmçinin qarışıq ailə tipləri nəzərdə tutulur. Son 10 ilin araşdırmaları göstərir ki, 130-140 oğlanla müqayisədə 100 qız uşağı doğulur. Deməli, 10-15 ilin statistikasının nəticələri üst-üstə gələndə bəlli olur ki, biz yaxın gələcəkdə oğlan uşaqlarımızı evləndirməyə

qız tapmayacağıq. Ona görə də biz yaxın gələcəkdə qlobal ailə tipini Azərbaycan ailəsi ilə müqayisə etməyə, yaxud da Azərbaycan ailəsinin yeni bir tipi haqqında danışmağa məcbur olacağıq.

Klassik Azərbaycan ailəsi və onun dəyərləri, o dəyərlərin müasir dövrdə necə olması barədə sosioloqlar, siyasətçilər, kulturoloqlar və filosoflar arasında mübahisələr gedir.

Əfsuslar olsun ki, Azərbaycanda bu mübahisələr radio və internet saytlarında aparılır. Daha ciddi konfranslarda və alimlərin əhatəsində bu mübahisələr getmir. Yaxud gedirsə də, orada iştirakçılar çox az olur. Baxmayaraq ki, əslində, bu, müasir dövrün ən böyük problemlərindən birinə çevrilib.

Rövşən Əvəzoğlu isə yazır ki, ailə-nigah və ya qan qohumluğuna əsaslanan, məişət ümumiliyi və qarşılıqlı mənəvi məsuliyyətlə bağlı olan kiçik sosial birlikdir. O, hər bir cəmiyyətin sosial strukturunun mühüm komponenti olub, çoxlu sosial funksiyalar yerinə yetirməklə həmin cəmiyyətin inkişafında mühüm rol oynayır. Nigah ailənin hüquqi əsasıdır. O, qadınla kişi arasında rəsmi qaydada bağlanan müqavilədir.

İnsan ailədə dünyaya gəlir, onun vasitəsilə uşaqların ilkin sosiallaşması və tərbiyə edilməsi başlayır. Həmişinin böyüyə hörmət və qayğı göstərmək vəzifəsi ailədə reallaşır. Ailənin əsası cəmiyyət tərəfindən bu və ya digər formada müəyyən edilmiş kişi ilə qadın arasında nigah ittifaqıdır. Nigah kişi ilə qadın arasında, valideynlərlə uşaqlar arasında münasibətləri qəti müəyyənləşdirir, müəyyən normalara salır, bununla da ona sosial təsisat xarakteri verir. Ailəyə kiçik sosial qrup kimi də baxmaq olar. Ailənin mahiyyəti onun quruluşunda, formalarında, funksiyalarında və bir də ailə üzvlərinin ailədə rolunda ifadə olunur.

Ailə tərbiyəsi geniş imkanlara malikdir. O, ünsiyyət əmək və şəxsi nümunə, davranışın qiymətləndirilməsi, mükafatlandırma və cəzalandırma kimi təsir formalarından istifadə edir. Ailə ünsiyyəti uşaqların intellektual qabiliyyətinin stimullaşdırılmasında böyük rol oynayır. Sosioloji tədqiqat göstərir ki ailə tərbiyəsinin səmərəliliyi onun tərkibindən (bütöv və ya yarımçıq olmasından), mənəvi-psixoloji iqlimindən, sosial istiqamətindən, valideynlərin şəxsi nümunəsi və nüfuzundan, onların ümumi və pedoqoji mədəniyyətindən, uşaqlarla ünsiyyətin xarakterindən asılıdır.

Ailənin formalaşması və fəaliyyət göstərməsinə spesifik şərait (yaşayış yeri, sosial-sinfi və milli mənsubiyyət, maddi vəziyyət, ailə üzvlərinin təhsil, mədəni səviyyəsi, ailənin mənəvi və iqtisadi əsası) təsir göstərir.

Bu gün ailə bağlarının qopmasına səbəb olan faktorlar çoxdur. Fikir ayrılıqları, qərarlılıqlar, bir-birini başa düşməmək kimi problemlər ailə bağlarının qopmasına səbəb olur. Bu problemlər adi bir problem kimi görünərsə də, əslində kiçik çatışmazlıqlar böyük problemlərə yol açə bilər. "Ailə kiçik bir dövlətdir" - boş yerə deyilmiş bir söz deyil. Təbii ki, ailədə problemlər olur və olmalıdır. Kişi və qadın problemlərini birlikdə həll edərək, bir-birini başa düşə bilməlidirlər. Hər kəs üçün müasir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

ailə modeli müxtəlif cür ola bilər: Mənim üçün müasir ailə modeli bir-birini başa düşməkdən keçir. Bir-birini başa düşmək üçün ünsiyyət qurulmalıdır. Ünsiyyət quraraq insanlar aralarındakı bütün problemləri həll edə bilərlər. Elə yaranan problemlərin əsası da ünsiyyət azlığının olmasından yaranır. Ailədə bir-birinə qarşılıqlı hörmət lazımdır. Bəzən deyirik sevgi əsasdır, bəzən isə hörmət əsasdır deyirik. Amma mənə insanlar bir-birini sevrək evlənilir, sevgi daha sonra hörmətə çevrilir. Sevilmək gözəl hissdır, o cümlədən də sevmək.

Qadın və kişi münasibətlərində müxtəlif fərqlər ola bilər. Hər bir insanın xarakteri fərqlidir. Hər bir insanın düşüncə tərzi fərqlidir. Qadın və kişi öz aralarında olan problemi həll edərkən bir-birlərinə güzəştə gedə bilməyi bacarmalıdırlar. Bəzən ailədə olan 2 nəfərdən biri problem yaradırsa, digər bir nəfər həmin problemi böyütməməlidir. Xalq arasında deyilən deyimə əsasən biri od olarsa, digəri su olmalıdır. Qadın və kişi öz aralarında olan problemi həll edərkən bir-birinə verdikləri sözü başa düşməlidir. Təbii ki, evliliyə qədər olan müddətdə insanlar bir-birini tanımalıdır. Bu dövr nişanlılıq dövrü adlansa da, əslində mən bu dövrü tanıma dövrü adlandıram. Çünki cütlüklər bu dövrdə bir-birlərinin xarakterik xüsusiyyətlərini öyrənirlər. Əgər bu dövrü düzgün dəyərləndirə bilmək vacibdir, çünki bu sonrakı dövrlər üçün əsas zəmin rolunu oynayır. Ona

görə də bu müddət bir qədər uzun olmalıdır, amma verilən bu müddəti onlar dəyərləndirə bilərək, bir-birlərini yaxşı tanımağa çalışmalıdırlar ki, sonralar yarana biləcək adi problemlərdə "mən səni yaxşı tanımamışam", "sənin belə bir insan olduğuna bilmirdim", "belə olacağını bilsəydim sənə ailə qurmazdım" kimi xoşagəlməz, problem yarada biləcək ifadələr XX əsrə və XXI əsrin əvvəllərinə nəzər salanda, şərti olaraq Azərbaycan ailələrini iki qrupa bölmək mümkündür.

Birincisi, daha çox əyalətdə yaşayanlar və Şərqi ailə tipinə, milli mentalitetə tam uyğun ailə tipi. İkincisi isə, daha çox böyük şəhərlərdə, Bakıda və dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan ailələr. Bunların arasında müəyyən fərqlər var və fərqlər get-gedə daha da kəskinləşməkdədir. Fərqlər ətrafında mübahisələr edib fikir söyləmək olar, amma fakt budur ki, biz hazırda bu iki ailə tipi ilə rastlaşırıq və hətta bunların özlərinin də indi müxtəlif problemləri var.

Məsələn, əvvəllər kişi və qadınlardan ibarət ailə tipləri var idi. Və bu ailə tipinə bütün dünyadan fərqli Azərbaycanda daha çox rast gəlinirdi. Amma indi tək qadın və tək kişidən, yaxud qadın və uşaq, kişi və uşaqdan ibarət ailə tipi ilə rastlaşırıq. Yaxud vətəndaş nikahı ilə evlənmiş insanlardan ibarət ailə tipləri var.

Vahid Ömərrov, f.f.d, dosent

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

19 avqust

Son səhifə

Keçmiş "Trabzonspor"lu
"Fənərbaxça"da!

Samuel Eto'o: "Barselona"
demək, Messi deməkdir

**"Barselona"nın sa-
biq oyunçusu Sa-
muel Eto'o Lionel
Messinin Kataloniya klubun-
dan ayrılacağı ilə bağlı yayı-
lan iddialara münasibət bildi-
rib. Qol.az "TyC Sport"a isti-
nadən xəbər verir ki, o, ar-
gentinalı hücumçunun ko-
mandada qalmalı olduğunu
deyib:**

"Messini öz övladım kimi sevi-
rəm və onun üçün ən yaxşısını ar-
zulayıram. "Barselona" demək,
Messi deməkdir. O, "Barselo-
na"dan ayrılmağa qərar versə, gə-
rək, klub adını dəyişdirsin. Messi-
nin karyerasını "Barselona" bitir-
məsi üçün mümkün olan hər şeyi
etmək lazımdır. Ümid edirəm ki,
rəhbərlik klubun yaxşılığı üçün
qərarlar qəbul edəcək".

Finlandiyanın Baş
Nazirinə Koronavirus

ŞOKU!

Soyğunçuluq etdiyinə görə
tutuldu, iki evdən oğurluq
etməsi də üzə çıxdı

Paytaxtın Xəzər və Binəqədi rayonlarında
soyğunçuluq və oğurluqla məşğul olan şəxslər
yaxalanıblar. Daxili İşlər
Nazirliyinin mətbuat xid-
mətindən AZƏRTAC-a bil-
diriblər ki, soyğunçuluq et-
diyinə görə tutulmuş A.Hü-
seynovla bağlı Xəzər Ra-
yon Polis İdarəsinin 2-ci
polis şöbəsinin əməkdaş-
ları tərəfindən aparılmış
eməliyyat tədbirləri ilə
onun rayon ərazisində iki
evdən 1675 manat dəyərində
təmiz-tikinti alətləri və məişət əşyaları oğurla-
ması da məlum olub.

Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin 6-cı polis böl-
məsinin əməkdaşları isə oğurluq etdiyinə görə tu-
tulmuş S.Cəfərov və S.Bəyalıyevlə bağlı apardıqları
eməliyyat tədbirləri ilə onların daha iki evdən
ümumilikdə 6700 manat, 700 ABŞ dolları və 550
manat dəyərində qızıl-zinət əşyaları oğurlamalarını
da müəyyənləşdiriblər.

Finlandiyanın

Baş Naziri Sanna Marin bildirib
ki, onda respirator simptomları yaranıb. Bununla əlaqədar, Baş Na-
zir evdə işləmək rejiminə keçməyi qərara alıb. AZƏRTAC Finlan-
diya KİV-lərinə istinadla xəbər verir ki, yüngül respirator simptom-
ları şiddətlənib. Buna görə də Finlandiyanın Baş Naziri koronavi-
rus testindən keçməli və distans iş rejiminə qay-
ıtılmalıdır. Sanna Marin bildirib ki, avqustun 18-
də Sosial Demokrat Partiyasının parlament
qrupunun yay iclasında, habelə hökumətlə da-
nişliqlərdə onlayn rejimdə iştirak edəcək.

Koronavirus pandemiyası dövründə artıq dördüncü
dəfədir ki, koronavirusa tutulma şübhəsi Finlandiyanın Baş Nazirinin
iş qrafikini pozur.

Aprəl ayında Baş Nazirin iqamətgahındakı bir əməkdaş koronavi-
rusa yoluxmuş insanla kontaktda olub.
Bundan sonra Sanna Marin özünü təcrid
və koronavirus testinə məruz qalıb, lakin
rejiminə keçib və koronavirus testinə məruz qalıb, lakin
testin nəticəsi neqativ olub. Mayın əvvəlində Baş Nazir də
daxil olmaqla Finlandiyanın bütün nazirləri distans iş rej-
minə keçiblər. Bu, onunla bağlı idi ki, Sosial məsələlər və
səhiyyə naziri Ayno-Kaysa Pekonen və Məşğulluq naziri
Tuula Xaataynen hökumət ilə danışıqlar dövründə virusa
yoluxmaqda şübhə doğururdu. Elə həmin ayda Sanna Ma-
rin səhhətinin vəziyyəti ilə əlaqədar bir həftə məzuniyyət
götürüb. Bu müddətdə onda grip əlamətləri yarandığına
görə, yenidən koronavirus testindən keçməli olub.

Özbəkistan vətəndaşı
piyada Həccə gedir

Özbəkistan vətəndaşı, Qaşqadəriya vilayəti-
nin sakini Cumanazar Xal-
muradov piyada Həcc ziyarə-
tinə yola düşüb. O, artıq ölkənin
Qaraqalpaq vilayətinə çatıb. AZƏRTAC xəbər verir
ki, Qaraqalpaqstanda C.Xalmuradovu
vilayət sakinləri qarşılayıblar.
Onun arzusunu nəzərə alan
yerli əhali yurta (milli çadır)
qurub, səyahətçini Qaraqal-
paq milli yeməklərinə qonaq
edib, xalq musiqisi səsləndirilib.
Cumanazar Xalmuradov yerli jurnalist-
lərə müsahibəsində deyib
ki, dekabr ayında Məkkədə
olmağı planlaşdırır. Vurğula-
yıb ki, Məkkəyə piyada getmək çox-
dankı arzusu olub və bu il arzusunu
reallaşdırmaq niyyətindədir.

Alimlərdən koronavirusla
bağlı yeni açıqlama

Alimlər koronavirus infeksiyasına yoluxma riski ilə Rh faktoru
arasında əlaqəni aşkarlayıb. AZƏRTAC xarici KİV-lərə istinadla xə-
bər verir ki, Barselona Universitetinin və Braziliyanın Kampinas Uni-
versitetinin mütəxəssisləri 126 ölkədə koronavirusun yayılma göstə-
ricilərini analiz ediblər. Məlum olub ki, mənfi Rh faktorlu insanların
əksəriyyət təşkil etdiyi ölkələrdə COVID-19 infeksiyasına yoluxma
halları daha çoxdur. Əsasən Avstraliya, Avstriya, Braziliya, Yeni Ze-
landiya, İspaniya, Böyük Britaniya, İsveçrə və ABŞ-da koronavirus
çox sürətlə yayılıb. Tədqiqatçılar bunu mənfi qan qruplarına malik in-
sanların koronavirusa yoluxma riskinin daha çox olması ilə izah edir-
lər. Xəstəlik riskinin yüksək olması Rh faktoru və orqanizmin immun sis-
temi arasında əlaqənin nəticəsi ola bilər. Çexiyanın Karlova Uni-
versitetinin alimləri belə insanların
allergik, həzm, ürək, immün və nevro-
loji problemlərdən daha çox şika-
yətçi olduqlarını müəyyən ediblər.
Həmçinin mənfi Rh faktorlu insan-
larda ürək-damar, respirator və dig-
gər xəstəliklərin inkişaf riski daha
çox müşahidə edilir ki, bu da ağır-
laşmalara səbəb ola bilər.

ELAN

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ordubad şəhəri. M.Sidqi küçəsi, ev 3 -
də yaşayan Samir Eldar oğlu Sa-
dıqovun adına Azərbaycan Respub-
likası Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərə-
findən verilmiş qeydiyyat nömrəsi
FHN/38-00540 təhlükəli yüklərin nəq-
liyyat vasitəsi ilə daşınması (3-cü sinif
təhlükəli yüklər) lisenziyası itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Yuxu İmmun sistemi gücləndirmək üçün əla vasitədir

Koronavirus pandemiyasına, bütövlükdə yoluxucu xəstəliklərə qarşı qorunmaq, orqanizmin immun sistemini gücləndirmək üçün sadə vasitələrdən yararlanmaq olar.

"Sleep" xəbər verir ki, ABŞ Pensilvaniya Universiteti immunologiya fakültəsinin direktoru Con Ueriimmun sistemigüclü saxlayan ən mühüm amillər arasında yuxu olduğunu qeyd edib. Belə ki, gündə altı saat və daha az yatan insanlar virusa yoluxduqları təqdirdə yeddi saat və daha çox yatanlara nisbətən dördqat çox soyuqdəymə xəstəliyinə tutulurlar. Həmçinin maqniyumun böyük miqdarda olduğu qidalara qəbul etməyin zəruriliyi də qeyd edilir. Belə ki, beyini və bütün orqanizmi rahatladan, yaxşı və sakit yuxuya dəstək verən maqniyum həmçinin psixoloji sarsıntılardan, həyəcanın da öhdəsindən gəlmək üçün səmərəli vasitədir.

"İmmun sistemibirdən-birə gücləndirmək olmaz. Xəstələndəndən sonra vitamin qəbul etmək mənasızdır. Lakin gündəlik həyat tərzinizə müəyyən dəyişikliklər edərək onlara müntəzəm əməl etsəniz, xəstəliklərin artdığı payız mövsümü ərəfəsində immün sisteminizə kömək etmiş olarsınız", - ekspert vurğulayıb.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADİNFÖRM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600